

Joensuun kaupungin turvallisuuksuunnitelma 2020–2024

(kh 21.10.2019)

Sisällysluettelo

Johdanto	4
1 Turvallisuuksuunnittelu	5
1.1 Joensuun turvallisuuksuunnitelman ohjaus- ja seurantaryhmä.....	6
1.2 Turvallisuuksuunnittelun tausta-aineisto	7
1.3 Turvallisuuksuunnitteluprosessi	9
2 Toimintaympäristön arvio	11
2.1 Toimintaympäristön kuvaus	11
2.2 Toimintaympäristön arvion toteuttaminen	12
2.3 Toimintaympäristön arvion tulokset	13
2.3.1 Paikallisten turvallisuuksuustoimijoiden haastattelut	13
2.3.2 Vaikuttamistoimielimet.....	15
2.3.3 Järjestö- ja yrittäjätahojen kuuleminen	15
2.3.4 Joensuun kaupungin turvallisuuksukysely.....	16
3 Tavoitteiden ja toimenpiteiden määrittely	17
3.1 Teemoitus ja teematyöryhmät.....	17
3.2 Tavoitteiden ja toimenpiteiden kommentointikierros	18
4 Käsittely, aikataulu ja seuranta	20
5 Toimenpidekortit	21
5.1 Lasten ja nuorten arjen turvallisuuden sekä osallisuuden edistäminen	23
5.2 Lähisuuhdeväkivallan ehkäiseminen.....	28
5.3 Ikäihmisten asumisen turvallisuuden kehittäminen.....	31
5.4 Ikäihmisten arjen turvallisuuden edistäminen	34
5.5 Julkisten tilojen turvallisuus.....	37
5.6 Kyberturvallisuus	39
5.7 Tapahtumaturvallisuus	42
5.8 Asumisen ja elinympäristön turvallisuus.....	45

5.9	Sosiaalisesti kestävä Joensuu	48
5.10	Päihteistä aiheutuvien turvallisuushaittojen ennaltaehkäisy	52
5.11	Yhteistyöllä kohti turvallisempaa arkea	55

Johdanto

Joensuun kaupungin turvallisuuksuunnitelmalla vuosille 2020–2024 luodaan raamit Joensuun alueen arjen turvallisuuden ja ihmisten hyvinvoinnin kehittämiseksi sekä paikallisen turvallisuusyhteistyön edistämiseksi. Valmistunut turvallisuuksuunnitelma perustuu Joensuun tämän hetkiseen turvallisuustilanteeseen sekä pyrkii myös ennakoimaan toimintaympäristön kehitystä lähivuosien aikana.

Kuntalain (410/2015) 1§ mukaisesti kunnan tarkoitus on edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristölle kestäväällä tavalla. Vaikka turvallisuuksuunnittelu ei ole lakisääteistä toimintaa, tukee se kuitenkin laaja-alaisesti tätä kuntalain kunnalle antamaa määritelmää. Tämän lisäksi turvallisuuksuunnittelu antaa paikallisille turvallisuustoimijoille mahdollisuuden järjestää omaa toimintaansa yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa mahdollisimman tehokkaalla tavalla. Turvallisuuksuunnitelman perusyksikkö on Joensuun kaupunki, jolla on päävastuu turvallisuuksuunnitelman laadinnassa. Paikallisten turvallisuustoimijoiden rooli turvallisuuksuunnitelman valmistelussa ja toimeenpanossa on kuitenkin merkittävä. Arjen turvallisuutta kehitetään ja pidetään yllä sektorirajat ylittävällä yhteistyöllä.

Joensuun kaupungin turvallisuuksuunnitelman 2020–2024 voi jakaa karkeasti kahteen osaan. Luvuissa 1, 2, 3 ja 4 avataan turvallisuuksuunnitelman päivityksen taustoja sekä turvallisuuksuunnitelman laatimisprosessia. Luvussa 5 esitellään turvallisuuksuunnitelman varsinainen toiminnallinen ohjelma toimenpidekorttien muodossa. Toimenpidekorttien tavoitteet ja toimenpiteet on määritetty siten, että niiden sisällöt vastaavat konkreettisesti tämän hetkisiin Joensuun paikallisiin turvallisuushaasteisiin. Turvallisuuksuunnitelma asettuu omalta osaltaan tukemaan kaupungin konsernistrategian mukaisia tavoitteita sekä täydentämään hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistämiseksi laadittuja muita suunnitelmia. Joensuun turvallisuuksuunnitelman laadinnassa on paikallisten rinnakkais- ja tausta-aineistojen lisäksi huomioitu sisäministeriön sisäisen turvallisuuden strategia ja sen pohjalta laaditut paikallisen ja alueellisen turvallisuuksuunnittelun kansalliset linjaukset.

Turvallisuuksuunnitelmaan määriteltyjen tavoitteiden ja toimenpiteiden pääpaino on pitkäjänteisessä ja ennakoivassa toiminnassa, jossa arjen turvallisuuden haasteisiin pyritään vastaamaan jo mahdollisimman varhaisessa vaiheessa tiiviissä yhteistyössä paikallisten toimijoiden sekä kuntalaisten kesken. Osana tämän yhteistyön kehittämistä kaikkia joensuulaisia kannustetaan osallistumaan paikalliseen turvallisuustyöhön. Arjen hyvinvointi ja turvallisuus on meidän kaikkien perusoikeutemme, mutta samalla sen menestyksekkäässä rakentamisessa on meillä kaikilla oma osamme.

Joensuun kaupungin turvallisuuksuunnitelman ohjaus- ja seurantaryhmä haluaa kiittää kaikkia turvallisuuksuunnitelman laadintaan osallistuneita tahoja!

1 Turvallisuuksuunnittelu

Turvallisuuksuunnittelun tavoitteena on edistää ihmisten hyvinvointia sekä ylläpitää turvallisuutta ja turvallisuuden tunnetta vähentämällä onnettomuuksien, rikosten ja häiriöiden määrää sekä niistä aiheutuvia vahinkoja. Turvallisuuksuunnittelua toteutetaan yhteistyössä paikallisten toimijoiden kesken pitkäjänteisesti, järjestelmällisesti sekä koordinoitusti. Tätä pitkäjänteistä toimintaa ohjaa joka neljäs vuosi päivitettävä turvallisuuksuunnitelma, jossa alueen toimijat sopivat yhteistyössä tunnistettujen turvallisuuksaasteiden ennalta ehkäisemiseksi tai vähentämiseksi tehtävistä toimenpiteistä. Tunnistettujen turvallisuuksaasteiden kautta kullekin muodostetulle toimenpiteelle on määritelty tavoite, toimintaa koordinoiva vastuutaho tai yhteisvastuutahot sekä niiden käytännön toteutus on esitetty turvallisuuksuunnitelman toimeenpano- ja seurantaohjelmassa.

Turvallisuuksuunnitelman lähtökohtana ovat Joensuun paikalliset erityispiirteet sekä turvallisuuksatarpeet. Sen avulla paikallinen turvallisuusyhteistyö pyritään järjestämään paikallisille toimijoille tehokkaalla tavalla edistämällä yhteisten resurssien hyödyntämistä, kehittämällä arjen yhteisiä toimintatapoja, helpottamalla tiedon kulkua, varmistamalla eri toimijoiden yhdensuuntainen toiminta ja tätä kautta välttämään päällekkäistä työtä. Toimivalla yhteistyöllä pystymme tehokkaammin vastaamaan arjen moninaiisiin turvallisuuksaasteisiin, mutta samalla myös helpottamaan yksittäisen turvallisuuksuustoimijan työtä ja lisäämään sen tuloksellisuutta.

Toimintaympäristön muutoksen tahdissa pysymiseksi turvallisuuksuunnitelma on määrääjäksi hyväksyttävä asiakirja, joka päivitetään kerran valtuustokaudessa. Joensuun kaupungin edellinen turvallisuuksuunnitelma oli hyväksytty määrääjäksi vuosille 2015–2019 ja tämän suunnitelman määrääjakana toimivat vuodet 2020–2024. Turvallisuuksuunnitelman päivitys nyt on siis normaalin päivityssyklin mukainen toimenpide. Sen lisäksi, että turvallisuusyhtöön ajantasaisuus varmistetaan turvallisuuksuunnitelman päivityssyklillä, se varmistetaan myös suunnitelmakauden aikana toteutettavalla turvallisuuksuunnitelman toimenpidekortteihin kirjatulla toimeenpano- ja seurantaohjelmalla sekä turvallisuuksuunnitelman ohjaus- ja seurantaryhmän säännöllisillä kokouksilla.

Joensuun turvallisuuksuunnitelman laadinnassa on pyritty jo päivitysprosessin aikana keskittymään kahteen taustalla kulkevaan, mutta merkittävään tavoitteeseen. Suunnittelun eri työvaiheissa on kiinnitetty erityistä huomiota paikalliseen turvallisuusyhtöön osallistumisen edistämiseen sekä turvallisuusviestinnän kehittämiseen. Kaikkien tahojen osallistaminen turvallisuusyhtöön on koettu tärkeäksi, sillä eri sektoreiden toimijoiden ja yksilöiden turvallisuusstarpeet ovat erilaisia, mutta kokonaisuuden kannalta yhtä lailla oleellisia ja tärkeitä. Arjen ajantasaisen turvallisuuden asiantuntijoita on meistä jokainen. Paikallista turvallisuusviestintää sekä turvallisuuksuunnitelmasta viestintää on jo prosessin aikana pyritty viemään suuntaan, jossa viestinnän lähtökohtina olisivat positiivisuus, kannustavuus sekä avoimuus.

1.1 Joensuun turvallisuuksuunnitelman ohjaus- ja seurantaryhmä

Turvallisuuksuunnitelman uudistusta ja seuranta varten kaupunginjohtaja Kari Karjalainen on nimennyt turvallisuuksuunnitelman ohjaus- ja seurantaryhmän. Turvallisuuksuunnitelman ohjaus- ja seurantaryhmä toteuttaa suunnitteluprosessin aikana toimenpiteiden poikkihallinnollista sopimista sekä toimeenpanon seuranta. Myös turvallisuuksuunnittelun käytäntöjen kannalta ohjaus- ja seurantaryhmän rooli toimintaa ohjaavana tahona on merkittävä. Turvallisuuksuunnitelman ohjaus- ja seurantaryhmä vastaa ohjelman toimeenpanon seurannasta, koordinoinnista ja raportoinnista ohjelmakauden ajan. Raportointi tehdään kaupunginhallituksella vuosittain.

KUVIO 1 JOENSUUN KAUPUNGIN TURVALLISUUSSUUNNITELMAN OHJAUS- JA SEURANTARYHMÄN KOKOONPANO 2019

Jari Horttanainen	Kansliapäällikkö, Puheenjohtaja	Joensuun kaupungin hallintopalvelut
Pertti Virolainen	Kansliasihteeri	Joensuun kaupungin hallintopalvelut
Jouni Erola	Nuorisajohtaja	Joensuun kaupungin nuorisopalvelut
Kirsi Asikainen	Suunnittelija	Joensuun kaupungin koulutuspalvelut
Anu Näätänen	Kaupunkiympäristöjohtaja	Joensuun kaupungin kaupunkirakennepalvelut
Vesa Kostamo	Ylikomisario	Itä-Suomen poliisilaitos
Lari Parkkinen	Palopäällikkö	Pohjois-Karjalan pelastuslaitos
Pekka Nevalainen	Turvallisuuspäällikkö	Siun Sote
Susanna Rosell	Hallinto- ja talousjohtaja	Karelia-ammattikorkeakoulu
Tuomo Meriläinen	Hallintojohtaja	Itä-Suomen yliopisto
Tapani Temisevä	Turvallisuuspäällikkö	Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä Riveria
Heli Koponen	Toiminnanjohtaja	Pohjois-Karjalan pelastusalanliitto ry

Ohjaus- ja seurantaryhmään ovat pyydettyinä asiantuntijoina liittyneet myös seuraavat henkilöt:

- Riku Tapio, toiminnanjohtaja, Joensuun Yrittäjät ry
- Pekka Penttinen, tietohallintopäällikkö, Joensuun kaupungin talouspalvelut
- Kai Markkula, apulaispoliisipäällikkö, Itä-Suomen poliisilaitos

Turvallisuuksuunnitelman koonnista ja kirjaamisesta on vastannut vs. palomestari Niko Nesterinen Pohjois-Karjalan pelastuslaitokselta.

Turvallisuuksuunnitelman laadinnassa on eri työvaiheissa ollut mukana turvallisuuksuunnitelman ohjaus- ja seurantaryhmän lisäksi monia muita aktiivisia toimijoita. Näiden osallistumista turvallisuuksuunnittelutyöhön käsitellään toimintaympäristön arvion sekä tavoitteiden ja toimenpiteiden määrittelyn työvaiheita esittelevissä kappaleissa.

1.2 Turvallisuuksuunnittelun tausta-aineisto

Turvallisuuden voidaan nähdä olevan alueen asukkaiden ihmis- ja perusoikeuksien toteutumista arjessa, jonka kautta luodaan pohja ihmisten hyvinvoinnille. Samalla turvallisuuden voi nähdä liittyvän laajemmassa kuvassa myös alueen taloudelliseen maineeseen, elinvoimaan ja kasvukykyyn, jonka kautta se on myös merkittävä kilpailukyky- ja kustannustekijä elinkeinoelämälle.

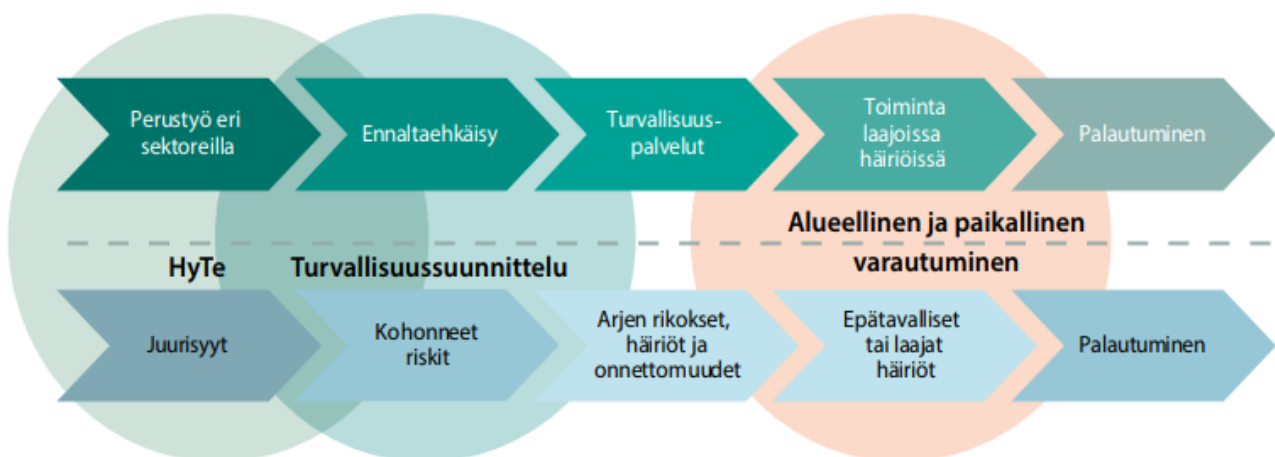
Turvallisuuksuunnittelun ennakoivalla työotteella saadaan aikaan taloudellisia säästöjä ja turvallisuusviranomaisille turvallisuuksuunnittelu antaa mahdollisuuden hoitaa niiden lakisääteisiä tehtäviä yhteistyössä alueen muiden toimijoiden kanssa ja tehostaa tätä kautta omaa toimintaansa. Turvallisuuksuunnittelun kietoutuessa näin laaja-alaisesti erinäisiin yhteiskunnan arjen toimintoihin, se myös linkittyy vahvasti moneen muuhun turvallisuutta ja hyvinvointia koskevaan suunnitelmaan, ohjelmaan tai strategiaan. Nämä toiset suunnitelmat, ohjelmat ja strategiat oli tärkeää ottaa huomioon turvallisuuksuunnitelmaa laadittaessa, jotta välttyttäisiin päällekkäiseltä työltä ja jotta laadittava suunnitelma olisi yhdenmukainen kaupungin muiden suunnitelmien kanssa. Myös turvallisuuksuunnitelman sisällön rajauksen onnistuneen toteuttamisen mahdollistamiseksi oli tärkeää ottaa muut rinnakkaiset asiakirjat huomioon.

Tämän turvallisuuksuunnitelman kannalta merkittävänä ohjaavana asiakirjana on toiminut sisäministeriön julkaisu, Turvallisuutta kaikkialla – paikallisen ja alueellisen turvallisuuksuunnittelun kansalliset linjaukset. Tämä tammikuussa 2019 julkaistu ohjeistus on osa valtioneuvoston vuoden 2017 sisäisen turvallisuuden strategiasta tehdyn periaatepäätöksen toimeenpanoa. Julkaisun tavoitteena on edistää ja yhdenmukaistaa arjen turvallisuustyötä paikallis- ja aluetasolla Suomessa. Joensuun turvallisuuksuunnitelmassa sisäministeriön ohjeistus on antanut toimintamalleja sekä prosessin järjestämiseen että sisällön muotoiluun.

Koska lähtökohtana turvallisuussuunnitelmalle on Joensuun alue omine erityispiirteineen ja paikallisine tarpeineen, on turvallisuussuunnitelman laadinnassa huomioitu laajasti muut paikalliset rinnakkaiset turvallisuusasioita käsittelevät suunnitelmat. Näistä merkittävämpänä esiin tulee nostaa Joensuun kaupungin valmiussuunnitelma, joka vaikuttaa huomattavan paljon turvallisuussuunnitelman sisällön rajaamiseen. Kun valmiussuunnitelmassa käsitellään turvallisuutta laaja-alaisen häiriöiden ja poikkeustilanteiden perspektiivistä, keskitytään turvallisuussuunnitelmassa pitkälti arjen häiriöiden, tapaturmien ja onnettomuuksien ennaltaehkäisyyn. Tämän vuoksi nuo laaja-alaiset häiriöt ja poikkeustilanteet on turvallisuussuunnitelmasta rajattu pois.

Kuviossa 2 havainnollistetaan turvallisuussuunnittelun sijoittuminen turvallisuuden arvoketjussa hyvinvoinnin ja terveyden sekä valmiuden ja varautumisen välimaastoon. Turvallisuussuunnittelun voidaan nähdä olevan hyvin lähellä näitä kahta turvallisuutta edistävää paikallista yhteistoimintamuotoa ja osittain myös linkittyvän näiden kanssa.

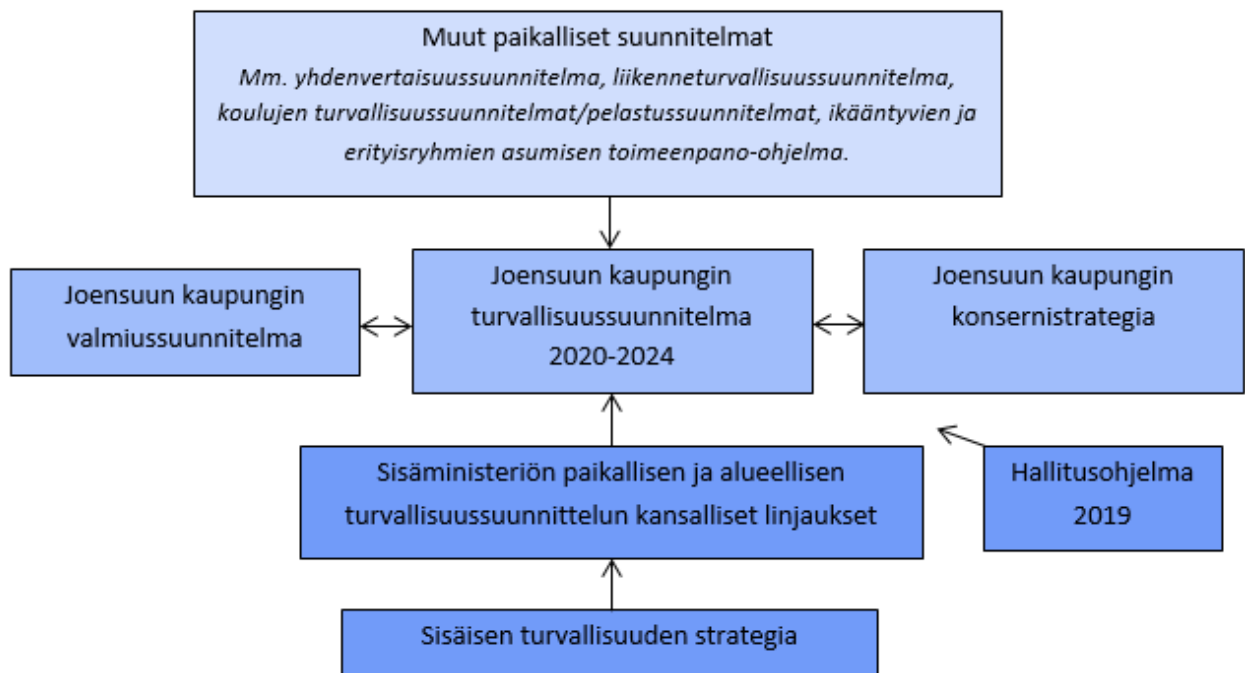

KUVIO 2 TURVALLISUUDEN ARVOKETJU (TURVALLISUUTTA KAIKKIALLA – PAIKALLISEN JA ALUEELLISEN TURVALLISUUSSUUNNITTELUN KANSALLISET LINJAUKSET. SISÄMINISTERIÖN JULKAISUJA 2019:2)

Turvallisuussuunnitelman laadinnassa on otettu huomioon myös Joensuun kaupungin konsernistrategian toimenpideohjelmat. Hyvinvoinnin, elinvoiman sekä vetovoimaisen kaupunkiympäristön teemat tulevat arjen turvallisuuden teemojen kanssa osittain samalle alueelle ja tämän vuoksi toimenpideohjelmien huomioon ottaminen oli yhdenmukaisuuden sekä toisiaan tukevuuden kannalta merkittävää.

Tämän lisäksi turvallisuussuunnitelman laadinnassa huomioitiin pääministeri Rinteen hallitusohjelma 2019, Osallistava ja osaava Suomi – sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestävä yhteiskunta. Joensuun turvallisuussuunnitelmaa peilattiin erityisesti Turvallinen oikeusvaltio Suomi, sen kehittäminen ja puolustuspolitiikka - strategisen kokonaisuuden kautta ja Joensuun turvallisuussuunnitelman todettiin olevan hallitusohjelman kanssa yhdensuuntainen

KUVIO 3 TURVALLISUUSSUUNNITELMAAN LIITTYVÄ TAUSTA-AINEISTO

1.3 Turvallisuussuunnitteluprosessi

Joensuun kaupungin turvallisuussuunnitelman vuosille 2020–2024 laatiminen käynnistettiin maaliskuussa 2019. Suunnitelman laatimista varten oli nimetty turvallisuussuunnitelman ohjaus- ja seurantaryhmä, jonka lisäksi Joensuun kaupunki sopi Pohjois-Karjalan pelastuslaitoksen kanssa turvallisuussuunnitelman kokoamista koordinoivan tahon nimittämisestä pelastuslaitoksen henkilöstöstä kaupungin turvallisuussuunnitteluprojektin käyttöön.

Ensimmäiset linjaukset turvallisuussuunnitelman tulevasta muodosta ja laatimisprosessista annettiin ohjaus- ja seurantaryhmän huhtikuun alussa pitämässä kokouksessa. Sisäministeriön antamat sisäisen turvallisuuden kansalliset linjaukset toimivat suuntaa antavina ohjeina, joiden kautta turvallisuussuunnitelmaa päädyttiin laatimaan uudistetulla toimintatavalla. Merkittävämpänä erona aiempien turvallisuussuunnitelmien laatimiseen lähdettiin heti valmistelemaan laajaa toimintaympäristön arviota, joka käytännössä tarkoitti aiempia kertoja kattavampien kuulemisten sekä turvallisuustyöhön osallistumisen mahdollisuuksien järjestämistä. Joensuun kaupungin turvallisuussuunnitelman vuosille 2020–2024 laatimisprosessi voidaan jakaa karkeasti kolmeen vaiheeseen: toimintaympäristön arvioon, tavoitteiden ja toimenpiteiden määrittelyyn sekä käsittelyyn, aikataulun ja seurannan työvaiheeseen. Näitä työvaiheita käsitellään ja esitellään tarkemmin kappaleissa 2, 3 ja 4.

Sisäministeriön turvallisuuksuunnittelun kansallisten linjausten sekä turvallisuuksuunnitelman ohjaus- ja seurantaryhmän ohjeistuksen kautta muodostunut uudistunut turvallisuuksuunnitelman laadintaprosessi on pyritty suunnitelman laadinnan yhteydessä järjestämään siten, että se on toistettavissa seuraavalla päivityskerralla. Uudistuneen laadintaprosessin aikana kertyneet materiaalit sekä työkalut on pyritty rakentamaan sellaiseen muotoon, jossa niitä voitaisiin käyttää myös jatkossa tehtävän paikallisen turvallisuuksuustyön yhteydessä. Suunnitteluprosessin toistettavuuden tavoitteena on mahdollistaa paikallisen turvallisuuksuustyön pitkäjänteinen kehittäminen sekä turvallisuuksuunnitelman seuraavan päivityskerran työmäärän keventäminen.

2 Toimintaympäristön arvio

Joensuun kaupungin turvallisuuksuunnitelman toimintaympäristön ensimmäinen työvaihe oli toimintaympäristön arvion toteuttaminen. Toimintaympäristön arvion tavoitteena oli laatia ajantasainen arvio Joensuun alueen väestön turvallisuudesta ja sen ennakoidusta kehityksestä turvallisuuksuunnitelman toimeenpanokauden aikana.

Ajantasaisen ja mahdollisimman tarkan arvion saamiseksi turvallisuuksuunnitelman ohjaus- ja seurantaryhmä linjasi toimintaympäristön arvion toteutettavaksi siten, että mahdollisimman moni taho tulisi toimintaympäristön arvioon kuulluksi. Tällä menettelyllä pyrittiin samalla myös kannustamaan alueen eri toimijoita ja kuntalaisia osallistumaan mukaan tehtävään turvallisuustyöhön. Tätä tavoitetta tukemaan määriteltiin kuultavat tahot ja laadittiin eri tahoille parhaiten soveltuvat kuulemismenetelmät. Toimintaympäristön arvion kuulemiskierroksen toteuttaminen voidaan jakaa toteutetun kuulemismuodon perusteella kolmeen eri kategoriaan. Kuulemiskierroksen aikana kuultiin alueen keskeisiä turvallisuustoimijoita, järjestö- sekä yrittäjätahoja sekä kuntalaisia.

2.1 Toimintaympäristön kuvaus

Joensuu on väkiluvultaan Suomen 12. suurin kaupunki 76 551 asukkaallaan ja Pohjois-Karjalan kasvava maakuntakeskus. Kaupunki on pinta-alaltaan 2751 neliökilometriä laaja ja matkaa pohjoisimmasta kylästä eteläisimpään kertyy lähes 100 kilometriä. Asutus Joensuussa jakautuu tiheämmin asutetusta keskustataajamasta aina harvoin asuttuun haja-asutusalueeseen. Keskimääräinen väestötiheys on 32,1 asukasta/maa-alueen neliökilometri.

Turvallisuuksuunnitelman kannalta Joensuun merkittävimpiä ominaispiirteitä ovat alueen infrastruktuurin monimuotoisuus, väestötiheyden alueelliset vaihtelut, verrattain pitkät välimatkat sekä käynnissä oleva kaupungistuminen. Joensuussa kaupungistumistrendi tarkoittaa väestön kiihtyvää keskittymistä ydinkeskustan alueelle aiheuttaen muutoksia palvelutarpeeseen sekä tuoden haasteita palvelurakenteen järjestämiselle.

Väestörakenteen muutos tulee omalta osaltaan vaikuttamaan Joensuun alueen turvallisuuden toimintaympäristöön. Kun yli 75-vuotiaita Joensuulaisia oli vuonna 2018 vielä 6 822 asukasta, tulee saman ikäryhmän määrä ennusteen mukaan vuonna 2024 olemaan jo 8519 asukasta ja vuonna 2037 jo 12 222 asukasta. Lähitulevaisuuden osalta tulee huomiota painopistealueena kiinnittää myös hyvinvoinnin epätasaisesta jakaantumisesta aiheutuvien seurannaisvaikutusten, kuten työttömyyden, mielenterveysongelmien ja päihteiden aiheuttaman syrjäytymisriskin ennaltaehkäisemiseen. Arjen turvallisuuden suuntaaminen entistä enemmän ennakoiviin toimenpiteisiin ja turvallisuushaasteiden juurisyihin on näin ollen erityisen oleellista ja tarvitsee onnistuakseen sektorirajat ylittävää paikallista yhteistyötä. Myös viestinnän rooli arjen turvallisuuden edistämässä korostuu koko ajan.

Kyberturvallisuuden merkitys osana arjen turvallisuutta tulee tulevina vuosina kasvamaan merkittävästi. Lähitulevaisuuden suhteen merkityksellisinä painopisteinä paikallisen ja myös laajemman mittakaavan turvallisuustilanteen kehittymisessä voidaan pitää ilmastonmuutoksen, teknologisen kehityksen, globaalien heijastusvaikutusten, taloudellisen kehityksen sekä kaupungistumisen aikaansaamia monisyisiä muutosprosesseja.

Arjen turvallisuuden ylläpitämiseksi, kehittämiseksi sekä ennakoimiseksi kiihtyvän kehityksen maailmassa tarvitaan jatkossa entistä laajempaa kokonaiskuvan muodostamista sekä sen jäsentelyä ja aktiivista seuranta. Tähän tavoitteeseen pääsemiseksi tarvitaan perinteisten viranomaistilastojen rinnalle uusia työkaluja, monialaista tiedonvaihtoa, ennaltaehkäisevää turvallisuustyötä valottavia mittareita sekä tutkimus- ja haastattelutyötä sekä näiden tietojen yhdistämistä.

2.2 Toimintaympäristön arvion toteuttaminen

Toimintaympäristön arvion kuulemiskierrokselle kuultiin seuraavia joensuulaisia toimijoita:

KUVIO 4 TOIMINTAYMPÄRISTÖN ARVION KUULEMISKIERROKSELLA KUULLUT JOENSUULAISET TOIMIJAT

Keskeisten turvallisuustoimijoiden kuuleminen suoritettiin kunkin toimijan kanssa erikseen pidettyjen haastattelukäyntien avulla. Osa haastatteluista suoritettiin myös sähköpostitse. Haastatteluissa pyrittiin pohjustamaan laadittavan turvallisuussuunnitelman tavoite sekä sisältö haastateltavalle taholle, jonka jälkeen haastateltava taho pääsi antamaan näkemyksensä vallitsevasta turvallisuustilanteesta sekä esittämään kehitysehdotuksia Joensuun alueen turvallisuuden edistämiseksi. Toimintaympäristön arvioissa pidettyä turvallisuustoimijoiden kuulemiskierrosta täydennettiin ohjaus- ja seurantaryhmän esityksestä vielä Joensuun liikenneturvallisuuden työryhmän, Meita Oy:n sekä keskustan alueen vartijatahon kuulemisella.

Joensuun alueen järjestökenttä sekä yritysten skaala on laaja ja monipuolinen. Tämän vuoksi järjestö- ja yrittäjätahon kuuleminen päädyttiin toteuttamaan avoimen Webropol-kyselyn avulla, jonka yhteydessä toimitettiin myös pohjustus järjestettävästä kuulemisesta sekä tekeillä olevasta turvallisuuksuunnitelmasta. Järjestötoimijoille järjestettiin ennen tätä kyselyä myös turvallisuuksuunnittelua esittelevä avoin järjestötilaisuus, jossa kerrottiin laadittavasta turvallisuuksuunnitelmasta sekä annettiin järjestötahoille mahdollisuus kommentoida heille laadittua järjestöjen turvallisuuksukyselyä. Yrittäjien turvallisuuksukysely laadittiin yhteistyössä Joensuun Yrittäjät ry:n edustajan kanssa. Järjestö- ja yrittäjätahon kuulemiskierroksen järjestelyistä tiedotettiin laajasti yhteistyössä Joensuun kaupungin viestinnän, turvallisuuksuunnitelman ohjaus- ja seurantaryhmän, JELLI.FI-verkkopalvelua ylläpitävän Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistys ry:n sekä Joensuun Yrittäjät ry:n kesken.

Toimintaympäristön arvion kuulemiskierroksella haluttiin paikallisten toimijoiden lisäksi kuulla myös Joensuussa asuvien, opiskelevien, työskentelevien tai muuten vain Joensuussa paljon aikaa viettävien ihmisten mielipide alueen ajantasaisesta turvallisuuksutilanteesta ja siitä, mihin suuntaan sitä tulisi heidän mielestään kehittää. Tätä tavoitetta tukemaan laadittiin turvallisuuksuunnitelman ohjaus- ja seurantaryhmän johdolla kuntalaiskysely, joka toteutettiin avoimena internet-kyselynä Webropol-verkkopalvelussa. Internet-kyselylomakkeeseen pystyi kuukauden ajan vastaamaan suomeksi ja englanniksi. Tämän lisäksi kyselyyn oli mahdollista vastata myös paperilomakkeella Joensuun kaupungin kaikissa palvelupisteissä.

2.3 Toimintaympäristön arvion tulokset

Toimintaympäristön arvion tulokset esitetään turvallisuuksuunnitelmassa tiivistetyssä muodossa tulosten painopistealueisiin keskittyen. Toimintaympäristön arvion aikana toteutetuista kyselyistä ja haastatteluista vastausaineistoa kertyi niin laajasti, että niiden täysimittainen käsitteleminen turvallisuuksuunnitelmassa rajattiin Joensuun kaupungin turvallisuuksuunnitelman ohjaus- ja seurantaryhmän toimesta turvallisuuksuunnitelman ulkopuolelle.

2.3.1 Paikallisten turvallisuuksutoimijoiden haastattelut

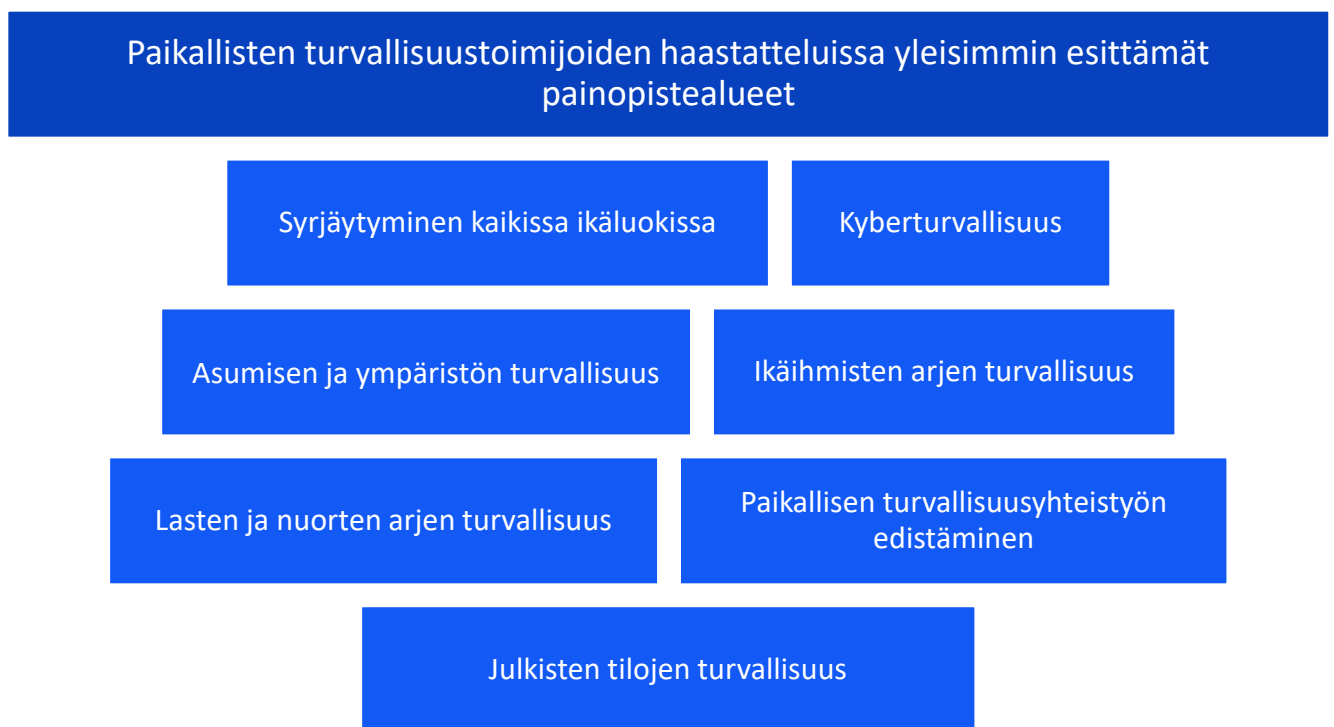
Joensuun turvallisuuksutoimijoiden kuuleminen toteutettiin haastattelujen kautta, jossa kukin toimija sai itse valita, haluaako kuulemisen suorittaa tapaamisen yhteydessä vai vastaamalla kysymyksiin sähköpostitse. Suurin osa toimijoista halusi suorittaa kuulemisen tapaamisen yhteydessä, jolloin aihealueesta päästiin keskustelemaan syvällisemmin. Toimijoiden kuulemiskierroksella antamat vastaukset kirjattiin ylös ja toimitettiin turvallisuuksuunnitelman ohjaus- ja seurantaryhmän tietoon.

Turvallisuuksuunnitelmaan haastateltujen turvallisuuksutoimijoiden kuulemisen tulokset osoittivat paikallisten toimijoiden olevan Joensuun vallitsevasta turvallisuuksutilanteesta pitkälti samaa mieltä. Turvallisuuksutilanne Joensuussa on tehtyjen haastattelujen perusteella kaiken kaikkiaan hyvä, mutta

toimintaympäristön tilaa tulee seurata aktiivisesti ja mukauttaa omaa toimintaansa sen mukaisesti arjen turvallisuuden hyvän tason ylläpitämiseksi. Haastattelujen perusteella juuri kiihtyvän kehitykseen, yhteiskunnan muutosprosesseihin sekä monisyisiin turvallisuushaasteisiin vastaamiseksi tarvitaan jatkossa paikallisella tasolla erityisesti poikkihallinnollista sekä sektorirajat ylittävää yhteistyötä sekä juurisyihin tähtäävän ennaltaehkäisevän turvallisuustyön edistämistä.

Tehtyjen haastattelujen perusteella Joensuun turvallisuustoimijoiden esiin nostamat turvallisuushaasteet ja kehityskohdat olivat hyvin pitkälle yhdensuuntaisia ja täydensivät toinen toisiaan. Nämä esiin nostetut turvallisuushaasteet ja kehityskohdat muodostivat haastatteluaineistossa selkeitä painopistealueita, jotka on kuvattu alla olevassa kuviossa.

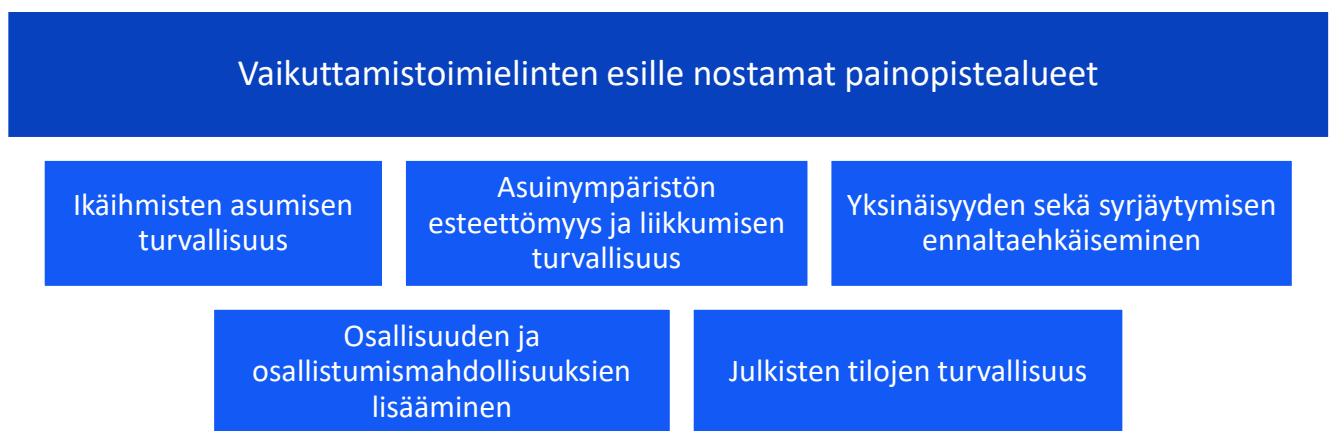
KUVIO 5 PAIKALLISTEN TURVALLISUUSTOIMIJOIDEN HAASTATELUISSA YLEISIMMIN ESITTÄMÄT PAINOPISTEALUEET

Turvallisuuksaasteiden ja kehityskohtien lisäksi paikalliset turvallisuustoimijat tarjosivat kuulemiskierroksen haastatteluissa myös paljon toimenpide-ehdotuksia Joensuun alueen turvallisuustilanteen kehittämiseksi. Näitä ehdotuksia on turvallisuussuunnitelman ohjaus- ja seurantaryhmän johdolla muokattu turvallisuussuunnitelman lukuun 5 Toimenpidekortit.

2.3.2 Vaikuttamistoimielimet

Joensuun kaupungin vaikuttamistoimielimiä ovat nuorisovaltuusto, vammaisneuvosto sekä vanhusneuvosto. Vaikuttamistoimielinten kuuleminen toimintaympäristön arvioon suoritettiin pohjustamalla kuuleminen vaikuttamistoimielinten kokousten yhteydessä, jonka jälkeen vaikuttamistoimielimillä oli mahdollisuus palauttaa lausunto turvallisuussuunnitelman ohjaus- ja seurantaryhmän käsiteltäväksi. Kaikki vaikuttamistoimielimet palauttivat lausuntonsa Joensuun alueen ajantasaisesta turvallisuustilanteesta. Vaikuttamistoimielinten lausunnoissa esille nostamat painopistealueet on kuvattu alla olevassa kuviossa.

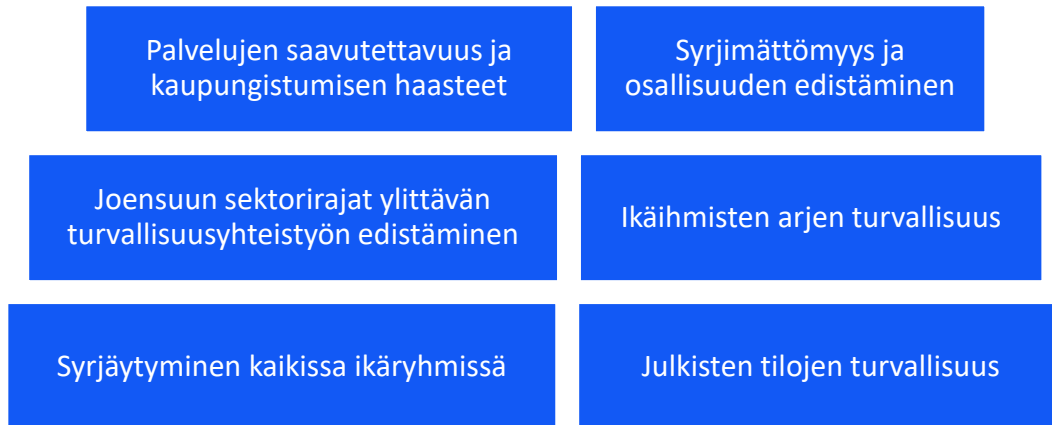
KUVIO 6 VAIKUTTAMISTOIMIELINTEN ESILLE NOSTAMAT PAINOPISTEALUEET

2.3.3 Järjestö- ja yrittäjätahojen kuuleminen

Joensuun turvallisuussuunnitelman toimintaympäristön arvion järjestö- ja yrittäjätahojen kuuleminen toteutettiin molempien tahojen edustajien kanssa yhteistyössä suunnitellulla turvallisuuskyselyillä. Näihin turvallisuuskyselyihin saatujen vastausten perusteella Joensuun alueen järjestö- ja yrittäjätahojen esiin nostamat turvallisuushaasteet voidaan tiivistää alla olevassa kuviossa esitettyihin painopistealueisiin.

Järjestö- ja yrittäjätahojen esiin nostamat painopistealueet

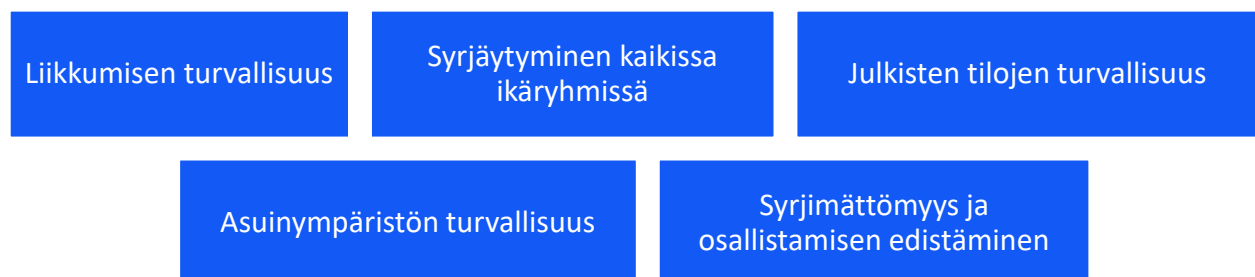

KUVIO 7 JÄRJESTÖ- JA YRITTÄJÄTAHOJEN ESIIN NOSTAMAT PAINOPISTEALUEET

2.3.4 Joensuun kaupungin turvallisuuskysely

Kuulemiskierroksella toteutettiin alueen eri toimijoiden kuulemiskierroksen lisäksi Joensuun kaupungissa asuville, työskenteleville, opiskeleville tai muuten paljon aikaa viettäville henkilöille suunnattu turvallisuuskysely. Avoimeen internet-kyselyyn saatiin vastauksia 613 kappaletta, joista 20 kappaletta englanniksi ja yksi kappale täytettynä paperilomakeversiona. Turvallisuuskyselyn tulokset analysoitiin turvallisuussuunnitelman ohjaus- ja seurantaryhmän johdolla. Turvallisuuskyselyn avoimiin tekstikenttiin saadut vastaukset toimitettiin asianomaisten tahojen käsiteltäväksi. Joensuun kaupungin turvallisuuskyselyn vastausaineistosta oli analysoinnin perusteella nostettavissa esiin seuraavia painopistealueita:

Joensuun kaupungin turvallisuuskyselyn perusteella esiin nousseet painopistealueet

KUVIO 8 JOENSUUN KAUPUNGIN TURVALLISUUSKYSELYN PERUSTEELLA ESIIN NOUSSEET PAINOPISTEALUEET

3 Tavoitteiden ja toimenpiteiden määrittely

Joensuun turvallisuussuunnitelman tavoitteiden ja toimenpiteiden määrittelyn työvaiheessa pyrittiin toimintaympäristön arvioissa esiin nousseiden turvallisuushaasteiden sekä kehitysajatusten kautta muodostamaan konkreettisia tavoitteita ja toimenpiteitä arjen turvallisuuden sekä ihmisten hyvinvoinnin edistämiseksi. Tavoitteiden ja toimenpiteiden määrittelyssä lähdettiin heti liikkeelle siitä, että niille määritellään selkeät vastuutahot, mittarit sekä toimeenpanon aikataulut. Tavoitteiden ja toimenpiteiden määrittelyssä olennaista oli myös sovittaa paikallisten toimijoiden jo käytössä olevia toimintamalleja yhteen. Määritellyt tavoitteet ja toimenpiteet muodostavat turvallisuussuunnitelman keskeisen sisällön.

3.1 Teemoitus ja teematyöryhmät

Toimintaympäristön arvioissa suoritettua kuulemiskierroksessa saatiin kerättyä eri kuulemismuotojen kautta todella kattavasti aineistoa Joensuun alueen ajantasaisesta turvallisuustilanteesta.

Toimintaympäristön arvion valmistuttua Joensuun turvallisuussuunnitelman ohjaus- ja seurantaryhmä linjasi, että laajan aineistomateriaalin analysoimiseksi sekä työskentelyn selkeyttämiseksi kerätty aineisto tulisi teemoittaa johdonmukaisiksi pienemmiksi osakokonaisuuksiksi.

Joensuun toimintaympäristön arvion aineistojen teemoittaminen toteutettiin siten, että sisäministeriön turvallisuussuunnittelusta antamat kansalliset linjaukset sekä Joensuun kaupungin konsernistrategioiden toimenpideohjelmat ovat huomioitu aineiston käsittelyssä.

Toimintaympäristön arvion aineistomateriaali jaettiin työskentelyn tehostamiseksi viiteen eri kattoteemaan, joista jokaisen kattoteeman ympärille kerättiin oma erillinen työryhmä kommentoimaan kattoteeman sisältöjä sekä sopimaan kattoteemojen alaisten toimenpiteiden käytännön toteuttamisesta. Teemoitusvaiheessa luotiin viisi kattoteemaa seuraavilla työnimillä:

KUVIO 9 TEEMATYÖRYHMÄT

Teematyöryhmien työskentelyä ohjattiin Joensuun turvallisuussuunnitelman ohjaus- ja seurantaryhmän taholta siten, että kunkin teematyöryhmän tavoitteena oli muotoilla oman teemansa sisällöt tavoitteiksi ja toimenpiteiksi, jotka esitettäisiin sisäministeriön turvallisuussuunnitelman kansallisten linjausten toimenpidekorttien kaltaiseen muotoon kirjattuina kokonaisuuksina. Teematyöryhmien työskentelyn avulla turvallisuussuunnitelman toimintaympäristön arvioissa esiin nousseiden painopistealueiden mukaiset turvallisuushaasteet- ja tarpeet saatiin tiivistettyä 12 toimenpidekorttikokonaisuuden sisälle. Tähän tulokseen teematyöryhmät pääsivät yhdistettyään Joensuun turvallisuussuunnitelman toimintaympäristön arvioon mukaiset turvallisuushaasteet- ja tarpeet sisäministeriön turvallisuussuunnittelun kansallisten linjausten kuuden valmiin toimenpidekorttipohjan kanssa.

3.2 Tavoitteiden ja toimenpiteiden kommentointikierros

Teematyöryhmien työstämät 12 toimenpidekorttia esiteltiin Joensuun kaupungin turvallisuussuunnitelman ohjaus- ja seurantaryhmälle, jonka kommenttien perusteella toimenpidekorttien sisältöjä täsmennettiin ja tiivistettiin vielä siten, että lopulliseen suunnitelmaan

toimenpidekorttien lukumääräksi lukittiin 11 toimenpidekorttia. Toimenpidekorttien käyttö turvallisuuksuunnitelman toimeenpano-ohjelman kirjausmuotona esitellään luvussa 5.

Kaikki turvallisuuksuunnitelman toimenpidekortit käytiin lokakuussa 2019 pidetyssä turvallisuuksuunnitelman ohjaus- ja seurantaryhmän kokouksessa läpi. Tässä kokouksessa turvallisuuksuunnitelman ohjaus- ja seurantaryhmä päätti esittää turvallisuuksuunnitelmaa kaupunginhallituksen hyväksyttäväksi.

4 Käsittely, aikataulu ja seuranta

Turvallisuuksuunnitelman kolmantena ja viimeisenä työvaiheena toimii käsittelyn, aikataulutuksen ja seurannan työvaihe. Laadittu Joensuun kaupungin turvallisuuksuunnitelma vuosille 2020–2024 hyväksytään kaupunginhallituksessa.

Suunnitelman toimenpidekortteihin on jokaisen toimenpiteen kohdalle kirjattu toimenpiteestä vastaava vastuutaho, tavoitteen ja toimenpiteen seuraamista varten määritetty indikaattori sekä toimeenpano- ja seurantaohjelma, joka kertoo toimenpiteen suorittamisen aikataulu- ja seurantatavoitteesta. Näin ollen turvallisuuksuunnitelmaan ei kirjattu erillistä toimeenpano- ja seurantaohjelmaa. Kaikki tavoitteisiin ja toimenpiteisiin liittyvä materiaali löytyy toimenpidekortteista.

Turvallisuuksuunnitelman toimenpidekortteihin kirjattuja toimenpiteitä aletaan toimeenpanemaan määritettyjen vastuutahojen toimesta suunnitelman mukaisessa aikataulussa. Toimenpidekortteihin määritettyjen seuranta-aikataulujen lisäksi toimintaansa jatkava Joensuun kaupungin turvallisuuksuunnitelman ohjaus- ja seurantaryhmä seuraa turvallisuuksuunnitelman toimenpiteiden toimeenpanoa sekä alueellisen turvallisuustilanteen kehitystä kokoontumalla vähintään kerran vuodessa. Turvallisuuksuunnitelman ohjaus- ja seurantaryhmä voi myös tarpeen vaatiessa reagoida ja ohjata uudelleen toimenpidekortteihin kirjattujen toimenpiteiden toteuttamista, mikäli näkee sille tarvetta.

Valmistuneesta turvallisuuksuunnitelmasta tiedotetaan Joensuun kaupungin viestinnän johdolla aktiivisesti ja avoimesti kuntalaisia, viranomaistahoja, järjestö- ja yritystoimijoita sekä muita asiaan kuuluvia tahoja. Joensuun kaupungin turvallisuuksuunnitelma vuosille 2020–2024 julkaistaan Joensuun kaupungin verkkosivuilla sekä sisäministeriön sisäisen turvallisuuden Tuovi-portaalissa.

5 Toimenpidekortit

Joensuun turvallisuuksuunnitelman keskeisimmän sisällön eli tavoitteiden ja toimenpiteiden kirjaaminen oli tavoitteena toteuttaa siten, että arjen turvallisuuden edistämiseksi laaditut tavoitteet ja toimenpiteet olisivat esitetty mahdollisimman selkeästi, tiiviisti sekä konkreettisesti. Tämän lisäksi turvallisuuksuunnitelman käytettävyyttä haluttiin edistää muotoilemalla tavoite- ja toimenpidemateriaalit siten, että niitä olisi asianomaisten tahojen mahdollisimman helppo hyödyntää omassa arjen työskentelyssään. Näiden tavoitteiden pohjalta Joensuun turvallisuuksuunnitelman ohjaus- ja seurantaryhmä päätyi muodostamaan turvallisuuksuunnitelman tavoitteista ja toimenpiteistä toimenpidekortteja.

Toimenpidekorttien pohja-ajatus tulee sisäministeriön turvallisuuksuunnittelun kansallisten linjausten mukaisista toimenpidekorkeista. Näissä toimenpidekorkeissa pyritään selkeästi ja tiivisti esittämään erilaisia turvallisuusteemoja siten, että niihin on kirjattu lyhyt pohjustus käsiteltävään teemaan, visio siitä mihin suuntaan teeman turvallisuussisältöjä halutaan viedä, konkreettiset tavoitteet ja toimenpiteet turvallisuusteeman alaisten turvallisuushaasteiden ratkaisemiseksi sekä mittaristo, jonka mukaan tavoitteiden toteutumista seurataan.

Joensuun turvallisuuksuunnitelman toimenpidekortit on laadittu joko muokkaamalla sisäministeriön turvallisuuksuunnittelun kansallisissa linjauksissa antamia toimenpidekorkeja Joensuun paikallisten tarpeiden mukaisesti tai luomalla itse sisällön asettelultaan samankaltaisia toimenpidekorkeja niihin turvallisuusteemoihin, joita toimintaympäristön arvioissa nousi esiin ja joita sisäministeriö ei ollut omissa linjauksissaan käsitellyt.

Toimenpidekortit tai niiden teemat eivät ole tyhjentävä lista Joensuussa arjen turvallisuushaasteiden ratkaisemiseen tähtäävistä tavoitteista tai toimenpiteistä. Turvallisuuksuunnitelman avulla pyritään siis ensisijaisesti vaikuttamaan niihin turvallisuushaasteisiin, joihin paikallisella turvallisuustyöllä on tehokasta, välttämätöntä ja mahdollista vaikuttaa. Paikalliset turvallisuustoimijat toteuttavat omia lakisääteisiä ja toimintasuunnitelmiansa mukaisia Joensuun turvallisuutta edistäviä tai varmistavia toimenpiteitä Joensuun kaupungin turvallisuuksuunnitelmaan kirjattujen toimenpiteiden rinnalla. Joensuun turvallisuuksuunnitelman lähtökohtana ovat Joensuun paikalliset erityispiirteet ja tätä kautta turvallisuuksuunnitelman toimenpidekortit perustuvat toteutetussa toimintaympäristön arvioissa esiin nousseisiin keskeisiin turvallisuushaasteisiin. Tämän rajauksen kautta pyritään ensisijaisesti varmistamaan se, että kaikki kirjatut toimenpiteet saadaan vietyä suunnitelmakauden aikana käytäntöön sekä, että tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista sekä vaikuttavuutta pystytään todella myös seuraamaan.

Joensuun turvallisuuksuunnitelman tavoitteiden ja toimenpiteiden kirjaamisessa on tähdätty siihen, että laadittu turvallisuuksuunnitelma ei ole pelkästään kokoava listaus Joensuun turvallisuuksutoimijoiden omista turvallisuuksuden eteen tehtävistä toimenpiteistä. Toimenpidekortteihin kirjatut toimenpiteet ja tavoitteet on pyritty toteuttamaan siten, että ne toisivat lisäarvoa Joensuussa jo tehtävään turvallisuuksustyöhön. Tätä tavoitetta tukemaan on useimpiin toimenpiteisiin määritetty yhteisvastuutahoja sekä sovittu käytännön järjestelyistä yhteistyössä näiden toimijoiden kesken. Tällä useamman vastuutahon osaamisen, resurssien sekä toimintavaltuuksien yhdistämiselle pyritään saavuttamaan parempi vaikuttavuus arjen monisyisiin turvallisuuksuhaasteisiin sekä myös luomaan uusia toimintamalleja paikallisen tason turvallisuuksuhaasteiden ratkaisemiseksi.

5.1 Lasten ja nuorten arjen turvallisuuden sekä osallisuuden edistäminen

Joensuun turvallisuuksuunnitelmassa lasten- ja nuorten arjen turvallisuuden sekä osallisuuden edistämisen lähtökohtana on ennaltaehkäiseviin toimenpiteisiin panostaminen. Paikallisten toimijoiden kanssa tehtävällä yhteistyöllä pyritään rakentamaan toimintamalleja, joissa syrjäytymis- ja rikoskierteeseen ajautuminen pystyttäisiin pysäyttämään jo varhaisessa vaiheessa. Merkittävässä roolissa on myös lasten, nuorten ja heidän perheidensä omat toimintavalmiudet sekä turvallisuustaidot, joiden kehittämiseen Joensuussa tarjotaan monipuoliset mahdollisuudet Joensuun turvallisuustoimijoiden puolesta. Tässä toimenpidekortissa on yhdistetty sisäministeriön kansallisten linjausten Nuorten rikollisuuden vähentäminen - toimenpidekortin sisältö Joensuun turvallisuuksuunnitelman toimintaympäristön arvioissa esiin nousseisiin keskeisiin lasten ja nuorten arjen turvallisuuden painopistealueisiin.

Visio: Ennaltaehkäistään tehokkaalla alueellisella yhteistyöllä lasten ja nuorten syrjäytymistä. Estetään riskiryhmässä olevien nuorten ajautuminen rikollisuuteen. Tarjotaan lapsille, nuorille sekä heidän perheilleen ajantasaisia turvallisuustietoja ja - taitoja arjen turvallisuuskulttuurin edistämiseksi.

Tavoite ja toimenpiteet:

1. Syrjäytymisvaarassa olevat lapset ja nuoret pääsevät pitkäkestoisen tuen piiriin. Tarjotaan lapsille ja nuorille matalan kynnyksen kohtaamisen mahdollisuuksia yhteistyössä paikallisten toimijoiden kesken.
 - Joensuun kouluissa lasten ja nuorten syrjäytymistä ennaltaehkäistään kasvun tuen tiimien ja hyvinvointiohjaajien toiminnan avulla. Koulujen kasvun tuen tiimit sekä hyvinvointiohjaajat muodostavat lapsia ja nuoria ohjaavan ja tukevan matalan kynnyksen palvelujen kokonaisuuden.

Vastuutahot	Joensuun kaupungin koulutuspalvelut ja nuorisopalvelut
Indikaattori	Kasvun tuen tiimien ja hyvinvointiohjaajien kohtaamien lasten ja nuorten määrä vuodessa
Toimeenpano ja seuranta	Toiminta on jatkuvaa ja sitä seurataan vuosittain

- Paikalliset turvallisuusviranomaiset sekä järjestötahot edistävät lasten- ja nuorten osallisuutta sekä turvallista kasvua ja matalan kynnyksen palvelujen kohtaavuutta yhteistyössä Joensuun koulujen kanssa toteutettavien vierailujen ja koulutusten kautta.

Vastuutahot	Joensuun kaupungin koulutuspalvelut ja nuorisopalvelut, Itä-Suomen poliisilaitos, Siun Sote, Pohjois-Karjalan pelastuslaitos sekä järjestösektori
Indikaattori	Vuoden aikana toteutetut vierailut ja koulutukset
Toimeenpano ja seuranta	Toiminta on jatkuvaa ja sitä seurataan vuosittain

- Edistetään riskitekijöiden tunnistamista ennalta ehkäisevän työn mahdollistamiseksi Lapset puheeksi – toimintamallin avulla. Toimintamallissa opettaja, vanhempi ja lapsi yhdessä kartoittavat lapsen elämäntilannetta, sanoittavat lapsen vahvuuksia sekä etsivät tarvittaessa tukea. Lapset puheeksi-toimintamallin laajentaminen myös toisen asteen koulutukseen selvitetään 31.12.2020 mennessä.

Vastuutahot	Joensuun kaupungin koulutuspalvelut ja nuorisopalvelut, Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä Riveria ja Siun Sote
Indikaattorit	Lapset puheeksi - toimintamalliin koulutetun henkilöstön määrä vuodessa Kohdattujen lasten ja nuorten määrä vuodessa
Toimeenpano ja seuranta	Lapset puheeksi - toimintamalli on jatkuvaa toimintaa, jonka kehittymistä ja toteutumista seurataan vuosittain. Toimintamallin laajentaminen toisen asteen käyttöön selvitetään yhteistyössä vastuutahojen kesken 31.12.2020 mennessä.

2. Jokaisella nuorella rikoksentekijällä on pääsy moniammatillisen Ankkuri-mallin palveluihin. Nuorten ja lasten rikoskierteeseen ajautumista pyritään ennaltaehkäisemään yhteistyössä toteutettavin sovittelumenettelyin.

- Ankkuri-toiminnan järjestämisestä moniammatillisessa yhteistyössä sovitaan Poliisiin, Siun Soten ja Nuorisopalvelujen kesken. Ankkuri-toimintaan järjestetään toiminnan edellyttämät resurssit yhteistyötahojen toimesta.

Vastuutahot	Itä-Suomen poliisilaitos, Siun Sote ja Joensuun kaupungin nuorisopalvelut
Indikaattori	Ankkuri-toiminnassa kohdattujen lasten ja nuorten lukumäärä Joensuussa (poliisin tilastot)
Toimeenpano ja seuranta	Ankkuri-toiminta on jatkuvaa ja sen toimintaa seurataan ja kehitetään vuosittain

- Kaikki alaikäisten tekemät rikokset tarjotaan sovittelavaksi. Poliisi ohjaa rikokset sovittelavaksi.

Vastuutahot	Joensuun kaupungin koulutuspalvelut ja nuorisopalvelut, Siun Sote, Itä-Suomen poliisilaitos, Pohjois-Karjalan sovittelutoimisto
Indikaattorit	Sovittelut rikokset, joissa tekijä on 15–29-vuotias (sovittelutoimistot, poliisin tilastot) Nuorten uusintarikollisuus (% , 3-vuoden sisällä – Tilastokeskus)
Toimeenpano ja seuranta	Toimenpide otetaan käyttöön jatkuvana toimintamallina, jota seurataan vuosittain

- Riita-asioiden sovittelua tehostetaan jo ennen asian siirtymistä rikoksen sovittelun tasolle yhteistyössä paikallisten toimijoiden kesken. Varhaiskasvatuksessa opetellaan selvittämään kiistatilanteita lasten kesken aikuisen avustuksella Mini-Verso-menetelmällä (vertaissovittelu pienille lapsille). Perusopetuksessa kiista- ja kiusaamistilanteisiin puututaan Kiva-koulu-mallilla ja Verso-menetelmällä. Ammatillisessa koulutuksessa restoratiivisen sovittelumenetelmän käyttöä jatketaan.

Vastuutahot	Joensuun kaupungin koulutuspalvelut ja nuorisopalvelut, Itä-Suomen poliisilaitos sekä Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä Riveria
Indikaattori	Vuosittain sovittelut kiista- ja kiusaamistilanteet
Toimeenpano ja seuranta	Toiminta on jatkuvaa ja sitä kehitetään sekä seurataan vuosittain

3. Tarjotaan ajantasaista turvallisuustietoa lapsille, nuorille ja heidän perheilleen arjen turvallisuuden edistämiseksi. Vahvistetaan nuorten tietoja- ja taitoja onnettomuustilanteissa toimimisessa sekä pyritään ennaltaehkäisevästi vähentämään onnettomuuksia ja tapaturmia tarjoamalla lapsille- ja nuorille ajantasaista turvallisuustietoa.

- NouHätä! - kampanja toteutetaan vuosittain kahdeksannen vuosiasteen oppilaille ja mahdollisimman monia kouluja kannustetaan osallistumaan kampanjaan.

Vastuutahot	Pohjois-Karjalan pelastuslaitos, Pohjois-Karjalan pelastusalanliitto ja Joensuun koulutuspalvelut
Indikaattori	NouHätä! - kampanjaan osallistuneiden koulujen määrä
Toimeenpano ja seuranta	NouHätä!-kampanja toteutetaan vuosittain yhteistyössä vastuutahojen kesken

- Tulipysäkkitoiminnan jatkuvuus turvataan hyvänä pysyvänä toimintamallina lasten ja nuorten onnettomuuksien, tapaturmien ja ilkvallan ennaltaehkäisemisessä.

Vastuutahot	Pohjois-Karjalan pelastuslaitos, Itä-Suomen poliisilaitos ja Joensuun kaupungin koulutuspalvelut
Indikaattori	Vuoden aikana pidetyt koulutukset ja tapaamiset
Toimeenpano ja seuranta	Toiminta on jatkuvaa ja tarpeiden mukaista reagointia toteutetaan vastuutahojen johdolla

- Joensuun oppilaitoksissa järjestetään vuosittain monipuolisesti turvallisuuskoulutusta. Oppilaitokset toteuttavat turvallisuuskoulutuksia ja poistumisharjoituksia sekä itsenäisesti että yhteistyössä paikallisten viranomaisten kanssa.

Vastuutahot	Pohjois-Karjalan pelastuslaitos, Pohjois-Karjalan pelastusalanliitto, Itä-Suomen poliisilaitos, Koulutuskuntayhtymä Riveria, Itä-Suomen yliopisto, Karelia-ammattikorkeakoulu ja Joensuun kaupungin koulutuspalvelut
Indikaattorit	Pidetyt koulutukset ja harjoitukset vuosittain (oppilaitosten omat tilastot) Pidetyt koulutukset ja harjoitukset oppilaitoksissa vuosittain (Pelastuslaitoksen tilastot)
Toimeenpano ja seuranta	Jatkuvaa toimintaa toteutetaan oppilaitosten omien suunnitelmien mukaisesti yhdessä vastuutahojen kesken. Toimintaa seurataan ja kehitetään vuosittain.

- Joensuun peruskoulujen turvallisuusvastaavat kutsutaan kerran vuodessa koolle ja tiedotetaan ajantasaisista turvallisuusasioista (mm. liikenneturvallisuus, PELSU-järjestelmän käyttö). Turvallisuusasioista voidaan tarvittaessa viestiä myös koulujen vanhempainilloissa.

Vastuutahot	Joensuun kaupungin koulutuspalvelut ja hallintopalvelut sekä Liikenneturva Joensuu
Indikaattori	Vuoden aikana järjestetyt tapaamiset
Toimeenpano ja seuranta	Joensuun kaupungin koulutuspalvelut kutsuvat koulujen turvallisuusvastaavat vuosittain koolle tai järjestävät tarpeen mukaisesti turvallisuuden asiasisältöjä koulujen vanhempainiltoihin yhteistyössä paikallisten toimijoiden kanssa.

Näiden lisäksi tähän aihealueeseen liittyviä toisissa toimenpidekortteissa esitettyjä toimenpiteitä ovat:

- Lasten ja nuorten liikkumisen turvallisuuden taitoja edistetään (kts. toimenpidekortti Asumisen ja ympäristön turvallisuus s.45)
- Lasten, nuorten ja heidän perheidensä tietoturvaluutta edistetään tietoturvakoulutuksella (kts. toimenpidekortti Kyberturvallisuus s.39)
- Lapsille ja nuorille järjestetään ajantasaista päihdevalistusta (kts. toimenpidekortti Päihteistä aiheutuvien turvallisuushaittojen ennaltaehkäisy s.52)

Kokonaisuutta mittaavat indikaattorit:

- Lasten ja nuorten (10–29) tekemät rikokset (poliisin tilasto, väestötiedot)

5.2 Lähisuhdeväkivallan ehkäiseminen

Lähisuhdeväkivallalla tarkoitetaan väkivaltaa, jonka tekijänä on nykyinen tai entinen kumppani, perheenjäsen tai muu läheinen ihminen. Lähisuhdeväkivallan uhrin ovat erityisen haavoittuva uhriryhmä, koska kynnys hakea apua on korkea, väkivallan uhka on usein jatkuvasti läsnä ja lähisuhdeväkivalta on usein ajan myötä raaistuva ilmiö. Lähisuhdeväkivalta voi koskettaa kaiken ikäisiä ja se vaikuttaa monesti laajasti uhrin sekä tekijän koko lähipiiriin.

Joensuun alueella lähisuhdeväkivallan ennaltaehkäisemiseksi ja väkivaltakierteen pysäyttämiseksi toteutetaan MARAK – moniammatillinen riskinarviointi - toimintamallia yhteistyössä paikallisten MARAK-toimijoiden kesken. MARAK-toimintamallin tarkoituksena on auttaa parisuhdeväkivaltaa kokeneita uhreja tai uhan alla eläviä henkilöitä. MARAK-toimintamallin lisäksi Joensuun paikalliset viranomaistoimijat sekä järjestösektori tekevät tiiviisti yhteistyötä lähisuhdeväkivallan ehkäisemiseksi. Tämän toimenpidekortin sisältö perustuu sisäministeriön turvallisuussuunnittelun kansallisten linjausten Lähisuhdeväkivallan ehkäiseminen - toimenpidekorttiin sekä Joensuun turvallisuussuunnitelman toimintaympäristön arvioissa esiin nousseisiin painopistealueisiin.

Visio: Aiempaa harvempi aikuinen ja ikäihminen kohtaa väkivaltaa lähisuhteessa ja aiempaa harvempi lapsi ja nuori kokee perheväkivaltaa. Tunnistetaan varhain tukea tarvitsevat henkilöt ja katkaistaan alkanut väkivaltakierre ajoissa oikealla ja oikea-aikaisella tuella sekä palveluilla.

Tavoite ja toimenpiteet:

- Jokaiselle lähisuhdeväkivallan uhrille tehdään heidän suostumuksellaan MARAK-mallin mukainen väkivallan riskiarvio sekä tilanteen edellyttäessä turvasuunnitelma. Uhrien pääsy rikosuhripalveluihin varmistetaan aktiivisella ohjauksella.
- Siun Sote ja Poliisi ohjaavat lähisuhdeväkivallan uhrin rikosuhripalveluiden piiriin. Lisäksi nämä ja MARAK-toimijat tekevät uhrin suostumuksella aloitteen väkivallan riskiarviosta kohdatessaan lähisuhdeväkivallan uhrin. Siun Soten sosiaalitoimi vastaa toiminnan koordinaatiosta sekä turvasuunnitelmien toimeenpanon edellyttämän yhteistyön järjestämisestä.

Vastuutahot	Itä-Suomen poliisilaitos, Siun Sote ja Rikosuhripalvelut
Indikaattori	Rikosuhripalveluihin ohjattujen määrä suhteessa lähisuhdeväkivallan kokonaismäärään (rikosuhripalvelut, poliisin tilastot)
Toimeenpano ja seuranta	Toiminta on jatkuvaa ja sitä seurataan vuosittain

- Lähisuhdeväkivallan tunnistamista sekä ennaltaehkäisyä edistetään paikallisella tasolla käyttämällä lähisuhdeväkivallan minimittaria sekä Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen lähisuhdeväkivallan suodatin- ja kartoituslomaketta. Tämän lisäksi Siun Sote sekä muut yhteistyötahot toteuttavat laki potilaan asemasta 13§ mukaista ilmoituskäytäntöä omissa toiminnoissaan.

Vastuutaho	Siun Sote
Indikaattorit	Minimittarin vuosittaiset käyttömäärät (Siun Soten tilastot) Lähisuhdeväkivallan suodatin- ja kartoituslomakkeen käyttömäärät (Siun Soten tilastot) Laki potilaan asemasta 13§ mukaisten ilmoitusten lukumäärä vuodessa
Toimeenpano ja seuranta	Toiminta on jatkuvaa ja sitä seurataan vuosittain

- Siun Soten sosiaalitoimi selvittää 31.12.2020 mennessä voidaanko tablet-tietokoneet ottaa käyttöön lähisuhdeväkivallan palveluita helpottavana työkaluna aiemmin käytössä olleen toimintamallin mukaisesti.

Vastuutaho	Siun Sote
Indikaattori	Ovatko tablet-tietokoneet käytössä määräaikaan mennessä
Toimeenpano ja seuranta	Tablet-tietokoneiden käyttöönoton toteutumista seurataan 31.12.2020 mennessä

2. Lähisuhdeväkivallan tekijöille on väkivallan katkaisuoohjelmia, joihin tekijät ohjataan aktiivisesti.

- Alueella tarjotaan järjestöjen lähisuhdeväkivallan katkaisuoohjelmia niin, että kaikilla halukkailla väkivallan tekijöillä on pääsy niihin. Järjestämistä toteutetaan yhteistyössä Siun Soten sosiaalitoimen ja Pohjois-Karjalan kriisikeskuksen kanssa. Sosiaalitoimi, terveydenhuolto ja poliisi ohjaavat lähisuhdeväkivallan tekijät tekijäpalveluiden piiriin.

Vastuutahot	Siun Sote, Itä-Suomen poliisilaitos sekä Pohjois-Karjalan kriisikeskus
Indikaattori	Rikoksenteikijöille suunnattuihin palveluihin ohjattujen asiakkaiden määrä suhteessa lähisuhdeväkivallan kokonaismäärään vuodessa
Toimeenpano ja seuranta	Toiminta on jatkuvaa ja sitä kehitetään ja seurataan vuosittain

Kokonaisuutta mittaavat indikaattorit:

- Lapsiin kohdistunut fyysinen lähisuhdeväkivalta viimeisen vuoden aikana (Poliisin tilastot, lukumäärä)
- Aikuisiin kohdistunut fyysinen lähisuhdeväkivalta viimeisen vuoden aikana (Poliisin tilastot, lukumäärä)
- Perheväkivallan hälytystehtävien määrä vuoden aikana (Poliisin tilastot)

5.3 Ikäihmisten asumisen turvallisuuden kehittäminen

Suomi on Euroopan nopeimmin ikääntyvä maa ja tämä väestörakenteen kiihtyvä muutos on merkittävä tekijä myös Joensuun toimintaympäristössä. Väestörakenteen muutos asettaa uudenlaisia vaatimuksia paikalliselle turvallisuustyölle ja haastaa paikalliset turvallisuustoimijat kehittämään toimintaansa yhteistyössä muutoksen tuomiin haasteisiin vastaamiseksi. Joensuun kaupungin ikääntyvien ja erityisryhmien asumisen toimeenpano-ohjelman mukaan ikääntyvien määrä kasvaa tällä hetkellä vuosittain noin 350 henkilöllä. Koti on myös yleisin tapaturmapaikka ikääntyneiden keskuudessa. Tämän vuoksi Joensuun turvallisuussuunnitelmassa ikäihmisten arjen turvallisuutta edistetään asumisen turvallisuuden kehittämiseen tähtäävillä ennakoivilla toimenpiteillä. Siun Sote kehittää aktiivisesti toimintamalleja kotona asumisen tukemiseksi. Tämä toimenpidekortti on muotoiltu sisäministeriön kansallisten linjausten Ikääntyneiden asumisen turvallisuuden kehittäminen toimenpidekortin pohjalta vastaamaan Joensuun paikallisia turvallisuustarpeita.

Visio: Ikääntyneet henkilöt voivat asua kodeissaan mahdollisimman pitkään turvallisesti.

Tavoite ja toimenpiteet:

1. Joensuussa on toimivat yhteistyömekanismit ikääntyneiden asumisen turvallisuusriskien tunnistamiseksi ja vähentämiseksi.
 - Siun Sote, pelastuslaitos sekä poliisi kehittävät ja pitävät yhteistyössä yllä pelastuslaitosten kumppanuusverkoston vuoden 2018 aikana kehittämää paloriski-ilmoituskäytäntöä työssään yhteistyössä muiden pelastuslain 42§ määrittämien toimijoiden kesken.

Vastuutahot	Siun Sote, Pohjois-Karjalan pelastuslaitos ja Itä-Suomen poliisilaitos
Indikaattorit	Pohjois-Karjalan pelastuslaitokselle Joensuussa tehtyjen paloriski-ilmoitusten vuosittainen määrä Yli 65-vuotiaiden palokuolemat (Pronto)
Toimeenpano ja seuranta	Toiminta on jatkuvaa ja sitä seurataan vuosittain

- Siun Soten toimijat tekevät kaikille kotihoidon asiakkailleen palvelutarpeen kartoituksen. Sen perusteella tehdään tarvittavat toimet iäkkään kodin turvallisuuden parantamiseksi. Siun Sote vastaa kaatumisvaarassa olevien tunnistamisesta ja yksilöllisistä ehkäisysuunnitelmista. Toimeenpano toteutetaan yhteistyössä viranomaisten ja järjestöjen kanssa.

Vastuutaho	Siun Sote
Indikaattori	Palvelunohjauskäyntien määrä
Toimeenpano ja seuranta	Toiminta on jatkuvaa ja sitä seurataan vuosittain

- Suuressa kaatumisvaarassa olevat ikääntyneet tunnistetaan ja heille laaditaan näyttöön perustuvien toimintamallien (Ikinä, Frat-mittaus) mukaiset yksilölliset kaatumisen ehkäisyn toimenpiteet. Siun Sote järjestää tarpeiden mukaisesti fysioterapian tarpeen arvioinnin sekä toimintaterapian ja päivä kuntoutuksen ikäihmisten liikkumisen edellytysten edistämiseksi.

Vastuutaho	Siun Sote
Indikaattorit	Ikäihmisten vuodessa toteutetut fysioterapiatarpeen arvioinnit (Siun Soten tilastot) Vuosittain toteutetut päivä kuntoutusryhmät (Siun Soten tilastot) Toteutetut Frat-mittaukset vuodessa (Siun Soten tilastot)
Toimeenpano ja seuranta	Toiminta on jatkuvaa ja sen toteutumista seurataan vuosittain

- Siun Sote ja Pohjois-Karjalan pelastuslaitos selvittävät vuoden 2020 aikana yhteisten kotiin vietävien palveluiden toimintamallien (mm. turvapuhelinten asennus ja yhden hengen ensihoitoyksikkö) jatkamisesta ja kehittämisestä.

Vastuutahot	Siun Sote ja Pohjois-Karjalan pelastuslaitos
Indikaattori	Jatketaanko kotiin vietävien palveluiden toteuttamista?
Toimeenpano ja seuranta	Siun Sote ja Pohjois-Karjalan pelastuslaitos sopivat toteutettavista kotiin vietävien palveluiden käytännöistä 31.12.2020 mennessä.

- Siun Sote koordinoi Joensuun muistisairaiden arjen turvallisuuden edistämistä yhteistyössä paikallisten viranomaisten sekä järjestösektorin kanssa ennaltaehkäisevällä otteella sekä asumisen turvallisuuteen tähtäävillä tukitoiminnoilla. Ikäihmisten hyvää mielenterveyttä pyritään vahvistamaan ennakoivilla toimenpiteillä. Joensuun kaupunki toteuttaa ikääntyvien ja erityisryhmien asumisen toimeenpano-ohjelmassa määritettyjä toimenpiteitä.
- Siun Sote levittää tietoa ikäteknologiasta, turvallisuustekniikasta ja apuvälineistä ikäihmisille, muistisairaille sekä heidän omaisilleen yhteistyössä paikallisten viranomaisten sekä

järjestötoimijoiden kanssa. Tietoa jaetaan palvelutarpeen kartoitusprosessin yhteydessä sekä aktiivisen tiedottamisen ja tapahtumiin osallistumisen kautta.

Vastuutahot	Siun Sote
Indikaattorit	Palvelunohjauksen määrä Tapahtumat, joissa ikäihmisten turvallisuustekniikkaa on esitelty
Toimeenpano ja seuranta	Toiminta on jatkuvaa ja sitä seurataan ja kehitetään vuosittain

- Siun Sote ja Muisti ry edistävät muistisairausten arjen turvallisuutta järjestämällä vertaistukea, tapahtumia sekä edistämällä FINGER-toimintamallin käyttöä muistihäiriöiden ennaltaehkäisemiseksi. Vaivaton muistihoitajan palveluihin pääseminen varmistetaan tehokkaalla palvelunohjauksella.

Vastuutahot	Siun Soten yhteistyössä Muisti ry:n kanssa
Indikaattori	Järjestetyt tapahtumat
Toimeenpano ja seuranta	Toiminta on jatkuvaa ja sitä kehitetään ja seurataan vuosittain

Kokonaisuutta mittaavat indikaattorit:

- Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajakset 65 vuotta täyttäneillä / 100 00 vastaavan ikäistä (SOTKANet)
- Lonkkamurtumat 65 vuotta täyttäneillä % vastaavan ikäisestä väestöstä (SOTKANet)
- Siun Soten osaamiskeskus NPS-kysely asiakaspalaute
- Joensuun kaupungin turvallisuuskyselyt (soveltuvilta osin)

5.4 Ikäihmisten arjen turvallisuuden edistäminen

Joensuun kaupungin turvallisuussuunnitelman toimintaympäristön arviossa yhdeksi merkittäväksi painopistealueeksi nostettiin paikallisten turvallisuustoimijoiden toimesta ikäihmisten asuinympäristöjen sekä arjen turvallisuushaasteet. Näistä merkittävimpinä turvallisuushaasteina toimintaympäristön arviossa pidettiin asuinympäristön rakenteellisten turvallisuusratkaisujen kehittämistä, ikäihmisten yksinäisyyttä ja syrjäytymistä sekä ikääntyneiden riskiä joutua taloudellisen kaltoinkohtelun tai tietoturvahyökkäysten kohteeksi. Tämä toimenpidekortti on muotoiltu näiden esitettyjen tarpeiden pohjalta yhteistyössä turvallisuussuunnitelmaa laatimassa olleiden tahojen kesken.

Visio: Ikäihmisten arjen turvallisuutta kehitetään aktiivisesti pitkäjänteisellä suunnittelutyöllä sekä huomioimalla monipuolisesti ajantasaisia arjen turvallisuushaasteita yhteistyössä paikallisten toimijoiden kesken.

1. Ikäihmisten arjen turvallisuutta edistetään rakennetun ympäristön turvallisuusratkaisuja kehittäväillä toimenpiteillä yhteistyössä paikallisten toimijoiden kesken. Osallisuutta edistetään erilaisten tapahtumien ja toimintamallien kautta.
- Joensuun kaupunki tunnistaa alueellaan julkiset paikat, joissa tapahtuu paljon kaatumisia tai kaatumisriski on muutoin suuri, ja toteuttaa tarvittavat toimenpiteet yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Tätä toimenpidettä tuetaan talvikunnossapidon riskialueluokittelun avulla.

Vastuutaho	Joensuun kaupunkirakennepalvelut
Indikaattorit	Vuosittaiset kaatumis- ja liukastumistapaturmat (Siun Soten tilastot) Joensuun kuntalaisten turvallisuuskysely (soveltuvilta osin) Vuoden 2021 lähtien toteutettava Hot-Spot analyysi (soveltuvilta osin)
Toimeenpano ja seuranta	Toiminta on jatkuvaa ja sitä seurataan vuosittain, Hot-Spot analyysityökalu tulee käyttöön vuodesta 2021 alkaen

- Joensuun kaupunki tukee jälkiasennushissien rakentamista asumisen turvallisuuden edistämiseksi.

Vastuutahot	Joensuun hallintopalvelut ja asuntotoimi
Indikaattori	Vuosittain tuetut jälkiasennushissit (Joensuun kaupungin tilastot)
Toimeenpano ja seuranta	Toiminta on jatkuvaa ja sitä seurataan vuosittain

- Siun Soten ikäneuvola järjestää Intoa-elämään-hyvinvointikursseja sekä tapahtumia ikäihmisten yksinäisyyden ennaltaehkäisemiseksi sekä arjen turvallisuuden ja hyvinvoinnin edistämiseksi.

Vastuutahot	Siun Sote
Indikaattorit	Järjestetyt Intoa elämään kurssit sekä muut tapahtumat vuodessa Intoa elämään -hyvinvointikursseille osallistuneiden jälkiseurannassa saadut palautteet
Toimeenpano ja seuranta	Toiminta on jatkuvaa ja sitä seurataan ja kehitetään vuosittain

2. Lisätään ikäihmisten tietoturvallisuutta sekä ehkäistään taloudellista kaltoinkohtelua. Puututaan tietoutta lisäämällä ennakoivasti ikäihmisiin kohdistuviin rikoksiin.

- Joensuun kaupungin turvallisuuden verkkosivuilla tiedotetaan ajantasaisista turvallisuushaasteista ja -ilmiöistä.

Vastuutaho	Joensuun kaupungin hallintopalvelut
Indikaattori	Joensuun kaupungin turvallisuuden verkkosivuille laaditut tiedotteet vuodessa
Toimeenpano ja seuranta	Joensuun kaupungin hallintopalvelut koordinoi Joensuun kaupungin turvallisuuden verkkosivuston perustamista sekä ajantasaisten turvallisuusasioiden tiedottamista vuodesta 2020 alkaen.

- Poliisi jakaa tietoa ikäihmisten ja eläkeläisjärjestöjen tapaamisissa ajantasaisista turvallisuushaasteista ja – ilmiöistä. Eläkeläisjärjestöt kutsuvat Poliisin tarvittaessa paikalle tilaisuuksiinsa.

Vastuutahot	Poliisi yhteistyössä eläkeläisjärjestöjen kanssa
Indikaattori	Poliisin vuosittaiset vierailut ikäihmisten ja eläkeläisjärjestöjen tapaamisissa
Toimeenpano ja seuranta	Toiminta on jatkuvaa ja sitä seurataan ja kehitetään vuosittain

- Joensuun kaupungin vanhusneuvosto tiedottaa ikäihmisiä ja eläkeläisjärjestöjä tietoonsa saatetuista turvallisuutta parantavista palveluista sekä ajankohtaisista ikäihmistä koskevista huijausyrityksistä.

Vastuutahot	Joensuun kaupungin vanhusneuvosto yhteistyössä Joensuun turvallisuussuunnitelman ohjaus- ja seurantaryhmän kanssa
Indikaattori	Vuoden aikana jakelulistan mukaisesti lähetetyt tiedotteet
Toimeenpano ja seuranta	Vanhusneuvosto tiedottaa ikäihmisiä ja eläkeläisjärjestöjä aktiivisesti paikallisista ajankohtaisista turvallisuusilmiöistä laatimansa jakelulistan sekä vanhusneuvoston internet-sivujen kautta. Toiminta käynnistyy vuodesta 2020 alkaen ja sitä seurataan ja kehitetään vuosittain.

- Järjestetään alueen ikäihmisille kohdennettua koulutusta tietoturvallisuudesta sekä tiedotetaan ajantasaisista ilmiöistä (kts. kyberturvallisuuden toimenpidekortti s.39)

Kokonaisuutta mittaavat indikaattorit:

- Joensuun kuntalaisten turvallisuuskysely (soveltuvin osin)
- Poliisin tilastot huijauksista ja petoksista

5.5 Julkisten tilojen turvallisuus

Joensuun julkiset tilat ovat suunniteltu kaikkien yhteiseen käyttöön, viihtyisiksi ja turvallisiksi palvelemaan paikallisten ihmisten tarpeita. Näiden tilojen ja ympäristöjen rakenteelliset ominaisuudet vaikuttavat osaltaan tapaturmien ja onnettomuuksien toteutumiseen, rikosten tekemiseen ja turvattomuuden kokemiseen. Joensuussa julkisten tilojen turvallisuutta edistetään ennakoivalla suunnittelutyöllä sekä kehittämällä arjen toimintamalleja yhteistyössä paikallisten toimijoiden kesken. Tämä toimenpidekortti on muodostettu sisäministeriön turvallisuuksuunnittelun kansallisten linjausten toimenpidekortti Julkisten tilojen turvallisuuden pohjalta Joensuun alueen erityispiirteet ja tarpeet huomioon ottaen.

Visio: Ihmiset voivat liikkua julkisissa tiloissa ilman pelkoa rikoksista, häiriöistä ja onnettomuuksista.

Tavoite ja toimenpiteet:

1. Tunnistetaan paikat, joissa tapahtuu toistuvasti erilaisia yleisen järjestyksen ja turvallisuuden häiriöitä tai onnettomuuksia ja muutetaan ne turvallisemmiksi.
 - Joensuun kaupunki rakentaa yhteistyössä paikallisten toimijoiden kesken käyttöönsä tarpeidensa mukaisen Hot-Spot analyysityökalun. Hot-Spot analyysityökalun tarkoituksena on toimia moniammatillisen turvallisuusyhteistyön työvälineenä, jonka avulla kootaan sekä paikallistetaan turvallisuustietoa yhteiselle karttapohjalle.

Vastuutahot	Joensuun kaupunkirakennepalvelut ja hallintopalvelut
Indikaattori	Onko Hot-Spot analyysi otettu määräaikaan mennessä käyttöön ja toteutettu analyysi suunnitelman mukaisesti?
Toimeenpano ja seuranta	Hot-Spot analyysityökalu valmistellaan vuoden 2020 aikana ja otetaan käyttöön vuodesta 2021 alkaen suunnitellun mukaisesti.

- Hot-Spot analyysiä täydennetään kuulemalla eri alueen asukkaita ja turvallisuustoimijoita säännöllisesti soveltuvien menetelmin (kts. toimenpidekortti Yhteistyöllä kohti turvallisempaa Joensuuta s.55)
2. Yleisen turvallisuuden kannalta kriittiset kohteet on tunnistettu ja niihin on tehty kohdekohtaiset pelastus- ja turvallisuussuunnitelmat.
 - Kaupungin tilojen pelastussuunnitelmien tasoa seurataan ajantasaisesti PELSU-järjestelmän avulla. Kaikki kaupungin tilat ovat ajantasaisina PELSU-järjestelmässä 31.12.2020 mennessä. Pelastussuunnitelmien jalkauttamisesta vastaa tiloissa toimintaansa järjestävä taho. Joensuun

kaupungin hallintopalvelut koordinoivat toimenpiteen suorittamista ja kukin hallintoala tai kohteen toimija toteuttaa sekä jalkauttaa vaadittavat suunnitelmat itse.

Vastuutahot	Joensuun kaupungin hallintopalvelut
Indikaattorit	Joensuun kaupungin kohteiden ajantasaisten pelastussuunnitelmien %, osuus PELSU-järjestelmässä
Toimeenpano ja seuranta	Kaikkien kaupungin tilojen pelastussuunnitelmat ovat ajantasaisina PELSU-järjestelmässä viimeistään 31.12.2020 mennessä.

- Joensuun yleisesti käytettyihin, henkilömäärältään suurten tapahtumien pitopaikkoihin (mm. Kauppatori, Laulurinne, Sirkkalanpuisto ja Ilosaari) laaditaan vakioidut käytännöt turvallisuussuunnittelun suhteen tapahtumien järjestämisen helpottamiseksi. (kts. toimenpidekortti Tapahtumaturvallisuus s.42)
3. Sovitaan kameravalvonnan laajamittaisesta hyödyntämisestä julkisten tilojen turvallisuuden edistämiseksi.
- Kameravalvonnan resurssien käytön laajentamisen mahdollisuudet selvitetään vuoden 2020 aikana. Kameravalvonnan uudet käyttötavat pannaan laaditun suunnitelman mukaisesti käytäntöön viimeistään 31.12.2020. Yhteisvastuutahona toimenpiteen suorittamisessa toimivat Joensuun kaupungin hallintopalvelut, Poliisi ja Pelastuslaitos.

Vastuutahot	Joensuun kaupungin hallintopalvelut, Itä-Suomen poliisilaitos ja Pohjois-Karjalan pelastuslaitos
Indikaattorit	Toteutuneet kameravalvonnan uudistetut järjestelyt Kameravalvonnan tehokkuuden mittaaminen (vuosittaiset rikostilastot ja vaikutus Hot-Spot analyysiin vuodesta 2021 alkaen)
Toimeenpano ja seuranta	Kameravalvonnan uudet käyttötavat laitetaan laaditun selvityksen mukaisesti käytäntöön viimeistään 31.12.2020

Kokonaisuutta mittaavat indikaattorit:

- Joensuun kaupungin turvallisuuskysely (soveltuvilta osin)

5.6 Kyberturvallisuus

Kyberturvallisuuden teema kietoutuu enenevässä määrin kaikkialle arjen perustoimintojen yhteyteen. Onkin varmaa, että kiihtyvän kehityksen yhteiskunnassa tämän aihealueen merkitys arjen turvallisuuteen kasvaa niin ikään kiihtyvää tahtia. Tähän haasteeseen vastaamiseksi Joensuun turvallisuussuunnitelmaan on laadittu toimenpiteitä kyberturvallisuuskulttuurin pitkäjänteiseen kehittämiseen sekä omien toimintojen että kuntalaisten kyberturvallisuuden varmistamiseksi. Tämä toimenpidekortti on laadittu yhteistyössä Joensuun turvallisuussuunnitelmaan osallistuneiden toimijoiden kanssa turvallisuussuunnitelman toimintaympäristön arvioissa esille nousseisiin paikallisiin tarpeisiin.

Visio: Joensuun alueella tunnistetaan ajantasaisesti kyberturvallisuuden haasteet sekä tietotekniikan mahdollisuudet ja osataan varautua ja toimia turvallisuusuhkia vastaan.

Tavoite ja toimenpiteet:

1. Varmistetaan omien toimintatapojen ja ratkaisujen kyberturvallisuus
 - Kehitetään omia toimintamalleja tietoteknisten ratkaisujen toteuttamisessa, häiriötilanteiden toimintasuunnittelussa sekä häiriötilanteiden viestinnässä.

Vastuutaho	Joensuun kaupungin tietohallinto
Indikaattorit	Toteutuneet toimintasuunnitelmat Tietosuoja- ja tietoturvatilinpäätös (Meita Oy:n raportit)
Toimeenpano ja seuranta	Joensuun kaupunki ja Meita Oy koordinoivat tavoitteen täyttymistä siten, että tarvittavat selvennykset ja ohjeistukset on kirjattu suunnitellun mukaisesti 31.12.2020 mennessä.

- Kyberturvallisuuden toimintaympäristön kehittymistä seurataan kahdesti vuodessa Joensuun kaupungin kokoaman työryhmän kesken. Työryhmän toiminnasta ja sen kokoamisesta vastuussa on Joensuun kaupungin tietohallinto.

Vastuutaho	Joensuun kaupungin tietohallinto
Indikaattori	Työryhmän raportit
Toimeenpano ja seuranta	Työryhmän toiminnasta ja sen kokoamisesta vastuussa on Joensuun kaupungin tietohallinto Työryhmä aloittaa toimintansa vuoden 2020 aikana.

2. Kehitetään pitkäjänteisesti tietoturvalukskulttuuria ja ihmisten osaamista säännöllisten koulutusten sekä arjen toimintamallien edistämisen avulla.

- Laaditaan tietoturvaluksuuden koulutusohjelma Joensuun kaupungin henkilöstölle. Vuosittain pidettävissä kaikille pakollisissa koulutuksissa tietoturvan ja tietosuojan aihealueet vaihtelevat vuorovuositain. Koulutusohjelma on myös automaattisesti osa uuden henkilöstön perehdytysuunnitelmaa.

Vastuutaho	Joensuun kaupungin tietohallinto
Indikaattori	Joensuun kaupungin henkilöstön koulutusmäärä (%-osuus kuinka moni on koulutuksen suorittanut)
Toimeenpano ja seuranta	Koulutusohjelma valmistellaan ja otetaan käyttöön viimeistään 31.12.2020 mennessä.

- Jaetaan tietoa tietoturvaluksuudesta kohdennetusti eri väestöryhmille sekä toimijoille. Tietoturvalukskoulutusten järjestämistä koordinoivat kukin omalle kohderyhmälleen yhteisvastuutahona Joensuun kaupungin koulutuspalvelut, kotouttamispalvelut sekä Siun Sote yhteistyössä Digitukihankkeen kanssa.

Vastuutahot	Joensuun koulutuspalvelut ja kotouttamispalvelut, Siun Sote sekä Digitukihanke
Indikaattori	Toteutuneet koulutukset vuosittain (määrä)
Toimeenpano ja seuranta	Tietoturvalukskoulutuksia toteutetaan vuodesta 2020 alkaen vuosittain yhteisvastuutahojen laatimien suunnitelmien mukaisesti.

3. Edistetään arjen turvallisuutta parantavien tietoteknisten mahdollisuuksien sekä innovaatioiden käyttöönottoa

- Tehdään yhteistyötä alueen toimijoiden kanssa tietoturvaluksuustarpeiden ja mahdollisuuksien yhteen sovittamiseksi. Joensuun paikallisten toimijoiden tietoteknisten mahdollisuuksien hyödyntämisen ideat sekä kehitystarpeet listataan ylös ja toimitetaan paikalliselle kehitysryhmälle vuoden 2020 aikana. Kehitysryhmä arvio ja priorisoi esitetyt kehitysajatukset ja selvittää näistä parhaiden toteuttamista. Toimintamalli toteutetaan vuosittain.

Vastuutaho	Joensuun kaupungin tietohallinto
Indikaattorit	Kehittämisryhmän raportit ja toteutuneet hankkeet
Toimeenpano ja seuranta	Kehitystarpeet ja ideat arvioidaan kehitysryhmän toimesta kerran vuodessa vuodesta 2020 alkaen

Kokonaisuutta mittaavat indikaattorit:

- Joensuussa tapahtuneiden identiteettivarkauksien sekä kohdennettujen hyökkäysten vuosittainen lukumäärä – Poliisin tilastot
- Joensuun turvallisuuksikysely (soveltuvilta osin)

5.7 Tapahtumaturvallisuus

Joensuu on vilkas tapahtumakaupunki, jossa eri kokoisia ja tyylisiä tapahtumia järjestetään monipuolisesti ympäri vuoden. Tapahtumien määrä sekä niiden keskimääräiset kävijämäärät tulevat lähivuosien aikana kasvamaan. Tapahtumien turvallisuuden takaamiseksi Joensuun turvallisuussuunnitelmaan on laadittu toimenpiteitä paikallisen turvallisuusyhteistyön, ennakoivan suunnittelutyön sekä monipuolistuvan asiakaskannan turvallisuustarpeiden huomioimiseksi. Tämä toimenpidekortti on muodostettu yhteistyössä turvallisuussuunnitelman laadintaan osallistuneiden tahojen kesken vastaamaan Joensuun alueen keskeisiin tarpeisiin.

Visio: Joensuun alueella tapahtumat ovat järjestetty siten, että niihin on kaikkien turvallista osallistua. Joensuun alueella on järjestetty tehokkaat edellytykset tapahtumien järjestäjille järjestää turvallisia tapahtumia.

Tavoite ja toimenpiteet:

1. Tapahtumien turvallinen järjestäminen on Joensuun alueella tehokasta sekä viranomaistoimijoille että tapahtumajärjestäjille.
 - Viranomaisten ohjeet tapahtumien järjestämiseen kootaan Joensuun kaupungin verkkosivuille. Ohjeistusten ajantasaisuus varmistetaan päivittämällä ne vuosittain. Laadituista ohjeistuksista sekä niiden sijainnista tiedotetaan tapahtumajärjestäjiä.

Vastuutaho	Joensuun tapahtumapalvelut
Indikaattorit	Tapahtumajärjestäjien ohjeistusten siirtäminen kaupungin verkkosivuille Ohjeistusten vuosittainen päivittäminen Päivitysten mukaiset tiedotteiden lähettäminen vuosittain
Toimeenpano ja seuranta	Ohjeistukset tapahtumien järjestäjille kootaan Joensuun kaupungin verkkosivuille 31.12.2020 mennessä. Ohjeistukset päivitetään vuosittain.

- Joensuun yleisesti käytettyihin henkilömäärältään isompien tapahtumien pitopaikkoihin (Kauppatori, Laulurinne, Sirkkalanpuisto, Ilosaari) laaditaan vakioidut käytännöt turvallisuussuunnittelun suhteen tapahtumien järjestämisen helpottamiseksi. Kullekin tapahtumapaikalle luodaan oma turvallisuussuunnitelma, jota tapahtumajärjestäjät voivat käyttää pohjana omien tapahtumiensa turvallisuusjärjestelyitä suunnitellessa.

Vastuutahot	Joensuun kaupungin tapahtumapalvelut ja hallintopalvelut
Indikaattorit	Tavoitteen mukaisiin kohteisiin laaditut turvallisuussuunnitelmat
Toimeenpano ja seuranta	Kaikkiin toimenpiteessä mainittuihin kohteisiin on laadittu turvallisuussuunnitelma 31.12.2022 mennessä

2. Hyvien toimintamallien sekä ajantasaisten tietojen liikkuminen mahdollistetaan tapahtumajärjestäjien ja viranomaisten säännöllistä tiedonsiirtoa edistämällä.

- Poliisi toimittaa muille viranomaisille säännöllisesti tiedot alueella järjestettävistä tapahtumista yleisötilaisuusilmoitusten perusteella.

Vastuutahot	Itä-Suomen poliisi ja Joensuun kaupungin tapahtumapalvelut
Indikaattori	Ilmoitetut tapahtumat vuodessa
Toimeenpano ja seuranta	Toiminta on jatkuvaa ja tiedotus tapahtuu ilmoitusten mukaisesti

- Viranomaiset tapaavat vähintään kaksi kertaa vuodessa tai tarvittaessa myös useammin ajankohtaisten asioiden ja viranomaisohjeiden päivittämisen merkeissä. Tilaisuuksiin voidaan kutsua mukaan myös muita yhteistyötahoja ilmenevien tarpeiden mukaisesti.

Vastuutaho	Joensuun tapahtumapalvelut
Indikaattori	Vuosittain toteutuneet tapaamiset
Toimeenpano ja seuranta	Joensuun tapahtumapalvelut vastaa tapaamisten toteutumisesta kaksi kertaa vuodessa tai tarpeen mukaan vuodesta 2020 alkaen.

- Tapahtumajärjestäjille pidetään vähintään kerran vuodessa viranomaisinfo, jossa käydään läpi muuttuneita lupakäytäntöjä ja tuodaan esille muuten ajankohtaisia asioita.

Vastuutaho	Joensuun tapahtumapalvelut
Indikaattori	Vuosittaisen viranomaisinformaatiotilaisuuden toteutuminen
Toimeenpano ja seuranta	Joensuun tapahtumapalvelut vastaa vuosittain viranomaisinfon koolle kutsumisesta

3. Joensuun alueen tapahtumat on järjestetty turvallisesti ja häiriötilanteisiin on varauduttu monipuolisesti.

- Tapahtumien turvallisuusjärjestelyissä on huomioitu eri väestöryhmät. Joensuun yleisesti käytetyille tapahtumapaikoille laadittavat vakioidut turvallisuussuunnitelmat on toteutettu siten, että huomioon on otettu esteettömyys sekä tarvittavat ohjeistukset on käännetty myös englanniksi.

Vastuutaho	Joensuun tapahtumapalvelut
Indikaattori	31.12.2022 mennessä tavoitteen mukaisiin kohteisiin laaditut vaatimusten mukaiset turvallisuussuunnitelmat
Toimeenpano ja seuranta	Kaikkiin toimenpiteessä mainittuihin kohteisiin on laadittu näiden vaatimusten mukaiset turvallisuussuunnitelmat 31.12.2022 mennessä

- Joensuussa järjestettävien tapahtumien suunnittelussa otetaan tehokkaasti huomioon tapahtumien järjestämisestä aiheutuvat väliaikaiset muutokset tapahtuma-alueen toimintaympäristössä. Keskeiset turvallisuustoimijat sopivat kolmikantayhteistyön avulla Joensuussa järjestettävistä tapahtumista ja niiden vuoksi tehdyistä poikkeusjärjestelyistä.

Vastuutaho	Joensuun kaupungin kaupunkirakennepalvelut ja tapahtumapalvelut, Itä-Suomen poliisilaitos ja Pohjois-Karjalan pelastuslaitos
Indikaattorit	Poliisille tehdyt ilmoitukset yleisötilaisuuksista vuodessa Pelastuslaitoksen yleisötapahtumien pelastussuunnitelmien määrä vuodessa
Toimeenpano ja seuranta	Toiminta on jatkuvaa ja sitä seurataan ja kehitetään vuosittain

- Tapahtumaturvallisuuden edistämiseksi järjestetään harjoituksia. Alueen turvallisuustoimijoiden toiveiden mukaisia tapahtumaturvallisuuden harjoitusskenaarioita listataan ja niistä pyritään toteuttamaan vähintään yksi joka vuosi. Tämän lisäksi Joensuun kaupunki osallistuu aktiivisesti muihin Joensuun alueen tapahtumaturvallisuuteen liittyviin harjoituksiin.

Vastuutahot	Joensuun kaupungin tapahtumapalvelut, Itä-Suomen poliisilaitos ja Pohjois-Karjalan pelastuslaitos
Indikaattori	Vuosittain toteutetut tapahtumaturvallisuuden harjoitukset
Toimeenpano ja seuranta	Tapahtumaturvallisuuden harjoituksia toteutetaan vähintään yksi vuodessa vuodesta 2020 alkaen. Toteutettavat harjoitusskenaariot määritetään Joensuun kaupungin tapahtumapalvelujen ja yhteistyötahojen kesken.

Kokonaisuutta mittaavat indikaattorit:

- Pelastuslaitoksen tilastot (yleisötilaisuuden palotarkastukset ja pelastussuunnitelmat)
- Tapahtumissa tapahtuneet onnettomuudet, tapaturmat ja rikokset (Pelastuslaitoksen ja Poliisin tilastot)

5.8 Asumisen ja elinympäristön turvallisuus

Joensuun turvallisuuksuunnitelman toimintaympäristön arvioissa asumisen ja ympäristön turvallisuuksusteemoista liikkumisen turvallisuus, asuin ympäristön poikkeustilanteet sekä haja-asutusalueiden turvallisuus muodostivat selkeän painopistealueen, johon turvallisuuksuunnitelman ohjaus- ja seurantaryhmän johdolla muodostettiin arjen turvallisuuden kehittämiseen tähtäviä toimenpiteitä. Tämä toimenpidekortti on luotu yhteistyössä turvallisuuksuunnitteluun osallistuneiden paikallisten turvallisuuksutoimijoiden kesken.

Visio: Varmistetaan Joensuun alueen arjen turvallisuus sekä ihmisten hyvinvointi omassa asuin ympäristössään turvallisuuksutta ennakoivilla sekä yhteistyössä tehtävillä suunnitelmallisilla toimenpiteillä.

Tavoitteet ja toimenpiteet:

1. Kaupunkiympäristön arjen poikkeustilanteiden toimintamuodoista sovitaan ennakoivasti keskeisten viranomaisten kesken.
 - Rakennus- ja tietyömaiden aiheuttamien poikkeustilanteiden turvallisuus varmistetaan aktiivisella tiedottamisella. Oskari-karttapalvelun käytön mahdollisuuksia selvitetään poikkeustilanteista viestimisen edistämiseksi vuoteen 2022 mennessä.

Vastuutahot	Joensuun kaupunkirakennepalvelut, Pohjois-Karjalan pelastuslaitos ja Itä-Suomen poliisilaitos
Indikaattorit	Vuosittain lähetetyt tiedotteet Onko Oskari-karttapalvelut saatettu käyttöön selvitetyn mukaisesti?
Toimeenpano ja seuranta	Keskeiset viranomaistoimijat tiedottavat toisiaan aktiivisesti ja ennakoivasti tulevista arjen poikkeustilanteista. Toiminta on jatkuvaa ja sitä seurataan vuosittain. Oskari-karttapalvelujen hyödynnetään tehdyn selvityksen mukaisesti 31.12.2021 mennessä

- Tapahtumien turvallisuusjärjestelyissä on tehokkaasti huomioitu tapahtumaympäristön muut samaan aikaan käynnissä olevat toiminnot (liikenne, tietoliikenne, pelastaminen). (kts. toimenpidekortti Tapahtumaturvallisuus s.42)

2. Joensuun liikkumisen turvallisuutta edistetään hyvää liikennekulttuuria kehittämällä. Asuinympäristön turvallisen liikkumisen edellytyksiä edistetään yhteistyössä paikallisten toimijoiden kanssa.

- Lasten- ja nuorten liikkumisen turvallisuustaitojen edistämiseksi selvitetään mahdollisuutta liikenneturvallisuuden oppimisympäristöjen käyttöönottoa varten.

Vastuutahot	Joensuun kaupungin kaupunkirakennepalvelut, Liikenneturva ja Itä-Suomen poliisilaitos
Indikaattori	Onko asianmukaisen oppimisympäristön toteuttamisen mahdollisuudet selvitetty määräaikaan mennessä?
Toimeenpano ja seuranta	Liikkumisen turvallisuuden oppimisympäristön toteuttamisen mahdollisuudet on selvitetty 31.12.2024 mennessä.

- Joensuun alueen liikennekulttuuria edistetään kutsumalla Joensuun alueen peruskoulujen turvallisuusvastaavat vuosittain koolle. (kts. Toimenpidekortti Lasten ja nuorten arjen turvallisuuden ja osallisuuden edistäminen s.23)
- Joensuun isännöitsijätahoa tiedotetaan vuosittain yhteisten tapaamisten ja tiedotteiden kautta ajantasaisista turvallisuusvaatimuksista (mm. talvikunnossapito, pelastustie, pelastussuunnittelu)

Vastuutahot	Joensuun kaupunkirakennepalvelut ja Pohjois-Karjalan pelastuslaitos
Indikaattori	Vuoden aikana pidetyt tapaamiset ja lähetetyt tiedotteet
Toimeenpano ja seuranta	Joensuun kaupunkirakennepalvelut koordinoivat tapaamisten järjestämistä vuosittain yhteistyössä Pohjois-Karjalan pelastuslaitoksen kanssa. Toiminta on jatkuvaa ja sen toteutumista seurataan vuosittain.

- Liikkumisen turvallisuutta edistetään lisäämällä liikkujien tietoisuutta riskeistä. Joensuun alueen talvikunnossapito toteutetaan laaditun kunnossapitoluokituksen mukaisesti. Joensuun kaupungin liukkauden tekstiviestipalvelun toimintaa jatketaan, ajantasaista viestintää edistetään sekä riskipaikkojen varoitusmerkintöjen käyttöä tehostetaan.

Vastuutaho	Joensuun kaupunkirakennepalvelut
Indikaattorit	Joensuussa liukastumisesta johtuneet tapaturmat Liukkauden tekstiviestipalvelun käyttäjämäärä
Toimeenpano ja seuranta	Liikkumisen turvallisuutta edistävän toimenpidekokonaisuuden toteutumista seurataan vuosittain indikaattoreiden kautta

3. Haja-asutusalueiden arjen turvallisuutta edistetään pitämällä yllä kylien pelastusryhmien toimintaa.
- Turvaa maaseudulle hanke siirtyy osaksi pelastuslaitoksen normaalia toimintaa ja kylien pelastusryhmien toimintaa pidetään yllä yhteistyötahojen kesken.

Vastuutahot	Pohjois-Karjalan pelastuslaitos, Pohjois-Karjalan pelastusalanliitto ja kyläyhdistykset
Indikaattorit	Pelastusryhmien osallistuminen hälytystehtäviin, pidetyt harjoitukset
Toimeenpano ja seuranta	Toiminta on jatkuvaa ja sen toteutumista seurataan vuosittain

Kokonaisuutta mittaavat indikaattorit:

- Joensuun kaupungin turvallisuuskyselyt (soveltuvilta osin)

5.9 Sosiaalisesti kestävä Joensuu

Vetovoimaisessa, kasvavassa ja kansainvälisessä Joensuussa kaikilla on yhdenvertaiset oikeudet turvalliseen arkeen. Joensuussa teemme turvallista kaupunkia, maakuntaa, Suomea ja Eurooppa yhdessä. Erilaiset ihmiset ovat vahvuutemme. Joensuussa on nollatoleranssi rasismiin ja Joensuun kaupungin tilat ovat julistettu syrjimättömiksi tiloiksi. Paikallisella turvallisuusyhteistyöllä ennaltaehkäistään pitkäjänteisesti syrjäytymistä ja syrjintää, jonka lisäksi kyetään tehokkaasti reagoimaan ajantasaisiin turvallisuusilmiöihin ja haasteisiin. Turvallisuus on perusedellytys meidän kaikkien hyvinvoinnillemme. Samalla hyvinvointiin, yhdenvertaisuuteen, osallisuuteen ja hyviin väestösuhteisiin panostavilla ennakoivilla toimenpiteillä edistetään tehokkaasti myös hyvän arjen turvallisuuden saavuttamista. Tähän toimenpidekorttiin on yhdistetty Joensuun toimintaympäristön arvion pohjalta muotoiltuja sosiaalista kestävyttä edistämään tähtääviä toimenpiteitä sekä sisäministeriön turvallisuussuunnittelun kansallisten linjausten Hyvien väestösuhteiden edistämisen -toimenpidekortin mukaisia toimenpiteitä.

Visio: Taustoistaan riippumatta ihmiset elävät yhdessä ilman jännitettä ja luottavat toisiinsa sekä yhteiskunnan instituutioihin. Joensuun alueella osallisuutta edistetään yhteistyössä paikallisten toimijoiden kesken.

Tavoite ja toimenpiteet:

1. Viranomaiset ja kansalaisjärjestöt tuntevat Joensuun asukkaat, kykenevät yhteistyössä tehokkaaseen vuorovaikutukseen heidän kanssaan sekä reagoimaan mahdollisiin konflikteihin. Kuntalaisten omatoimisuutta ja osallisuutta vahvennetaan toimijoiden verkostomaisen yhteistyön kautta.
- Joensuun alueen hyviä väestösuhteita edistämistä jatketaan rasismien vastaisen työryhmän tekemän työn avulla.

Vastuutahot	Joensuun kaupungin henkilöstöpalvelut, Itä-Suomen poliisilaitos, Siun Sote sekä järjestösektori
Indikaattori	Rasismien vastaisen työryhmän kokoontumiset vuodessa
Toimeenpano ja seuranta	Toiminta on jatkuvaa ja sitä seurataan ja kehitetään vuosittain

- Rasismin vastainen työryhmä ylläpitää JoMoni ry:n koordinoimana sähköistä yhteydenottolomaketta rasismista ilmoittamiseen rasismien ja syrjinnän kitkemiseksi.

Vastuutahot	Joensuun rasismin vastainen työryhmä JoMoni ry:n koordinoimana
Indikaattorit	Vuosittain palautetut ilmoitukset
Toimeenpano ja seuranta	Toiminta on jatkuvaa ja sitä seurataan vuosittain rasismin vastaisen työryhmän koordinoimana

- Joensuun kaupungin kotoutumispalveluiden kaikki asiakkaat perehdytetään keskeisimpiin turvallisuusohjeistuksiin. Ryhmäohjaamistoinnin avulla jaetaan kotoutumispalveluiden kotouttamistavoitteen mukaisesti tärkeitä tietoja oikeuksista ja velvollisuuksista turvallisuuteen liittyen.

Vastuutahot	Joensuun kaupungin henkilöstöpalvelut
Indikaattorit	Vuosittain toteutetut ryhmäohjaukset (asiakasmäärä)
Toimeenpano ja seuranta	Toiminta on jatkuvaa ja sitä seurataan vuosittain

- Joensuussa järjestelmällistä sovittelutyötä toteutetaan yhteistyössä paikallisten viranomaisten ja järjestösektorin kesken rasismin vastaisen työryhmän koordinoimana. Joensuussa konflikteja puretaan yhteisösovittelun sekä Rikosuhripäivystyksen (RIKU) sovittelumallien keinoin.

Vastuutaho	Joensuun rasismin vastainen työryhmä
Indikaattorit	Vuosittaiset sovittelutapaukset
Toimeenpano ja seuranta	Toiminta on jatkuvaa ja sitä seurataan vuosittain

2. Varmistetaan kaikkien kuntalaisten syrjimättömyys ja yhdenvertainen kohtelu julkisissa palveluissa ja yleisissä tiloissa.

- Kaupunki toteuttaa yhdenvertaisuussuunnittelua yhteistyössä järjestöjen, elinkeinoelämän ja muiden toimijoiden kanssa. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma päivitetään vuoden 2020 aikana.

Vastuutahot	Joensuun henkilöstöpalvelut
Indikaattorit	Onko yhdenvertaisuussuunnitelman päivitys toteutunut määräaikaan mennessä?
Toimeenpano ja seuranta	Joensuun henkilöstöpalvelut päivittävät yhdenvertaisuussuunnitelman 31.12.2020 mennessä.

- Yhdenvertaisuusperiaatteen toteuttamiseksi Joensuun kaupunki järjestää omalle henkilökunnalleen koulutusta syrjintään puuttumisen edistämiseksi. Koulutuskokonaisuus toteutetaan koko Joensuun kaupungin henkilöstölle vuoden 2021 loppuun mennessä. Koulutus tulee jatkossa olemaan osa uusien työntekijöiden normaalia perehdytystä. Siun Sote selvittää koulutuskokonaisuuden käyttöönottoa omalle henkilöstölleen saman määräajan mukaisesti.

Vastuutahot	Joensuun kaupungin henkilöstöpalvelut ja Siun Sote
Indikaattorit	Saadaanko koulutuskokonaisuus toteutettua Joensuun kaupungin henkilöstölle määräaikaan mennessä? Saadaanko koulutuskokonaisuuden toteuttaminen selvitettyä ja suunniteltua Siun Soten henkilöstölle määräaikaan mennessä?
Toimeenpano ja seuranta	Koulutukset ovat suunnitelman mukaisesti toteutettu Joensuun kaupungin henkilöstölle vuoden 2021 loppuun mennessä Koulutuskokonaisuuden käyttöönotto on selvitetty ja suunniteltu Siun Soten henkilöstölle vuoden 2021 loppuun mennessä

- Joensuun paikalliset turvallisuustoimijat reagoivat yhteistyössä välittömästi, mikäli Joensuussa ilmenee akuutteja yhdenvertaisuuden ja syrjimättömyyden periaatteita rikkovia ilmiöitä tai turvallisuutta vaarantavia yksittäisiä tapauksia.

Vastuutaho	Joensuun turvallisuussuunnitelman ohjaus- ja seurantaryhmä
Indikaattori	Vuoden aikana reagointia vaatineet tapaukset
Toimeenpano ja seuranta	Turvallisuussuunnitelman ohjaus- ja seurantaryhmä pysyvänä toimintamallina reagoi vaadittaviin tapahtumiin välittömästi.

- Joensuun alueen oppilaitoksissa ja päiväkodeissa edistetään yhdenvertaisuutta ja ennaltaehkäistään kiusaamista tehokkaasti. Esiopetuksesta lukio-opetukseen toteutetaan seudullista Toiminnallista tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman pohjamateriaalia ja järjestetään opetusyksiköiden toimintaa sen mukaisesti.

Vastuutahot	Joensuun koulutuspalvelut ja varhaiskasvatuspalvelut
Indikaattorit	Toiminnallisten tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmien mukaisten vuosittaisten tavoitteiden seuraaminen yksiköittäin
Toimeenpano- ja seuranta	Toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma on käytössä kaikissa opetusyksiköissä esiopetuksesta lukio-opetukseen, kunkin yksikön toimintaympäristöön sopivaksi muokattuna. Toiminta on jatkuvaa ja sitä seurataan ja kehitetään vuosittain.

- Turvallisuusviestinnän saavuttavuuden lisäämiseksi edistetään turvallisuusmateriaalien kääntämistä yhteistyössä paikallisten viranomaisten kesken.

Vastuutahot	Joensuun kaupungin hallintopalvelut, Pohjois-Karjalan pelastuslaitos ja Itä-Suomen poliisilaitos
Indikaattorit	Ovatko Joensuun kaupungin turvallisuuden verkkosivut käännetty määräaikaan mennessä englanniksi? Ovatko Poliisin ja Pelastuslaitoksen käännökset ajantasaiset?
Toimeenpano ja seuranta	Joensuun kaupunki kääntää tulevat turvallisuuden verkkosivustonsa materiaalit tarvittavilta osin englanniksi 31.12.2020. Itä-Suomen poliisilaitos ja Pohjois-Karjalan pelastuslaitos varmistavat omien materiaaliensa kääntämisestä sekä ajantasaisuudesta seuraten tilannetta vuosittain.

3. Ennaltaehkäistään syrjäytymistä ja yksinäisyyttä vahvistamalla kuntalaisten yhteisöllisyyttä, omatoimisuutta ja osallisuutta.

- Joensuussa vuonna 2019 käynnistetyn Luotsi-hankkeen kautta pyritään puolittamaan työttömien ja pitkäaikaistyöttömien osuus työvoimasta vuoteen 2022 mennessä.

Vastuutaho	Joensuun henkilöstöpalvelut
Indikaattori	Joensuun työttömyysaste
Toimeenpano ja seuranta	Luotsi-hanke etenee vuosina 2020–2022 hankesuunnitelman mukaisesti.

- Viranomaisten ja järjestösektorin yhteistyötä tiivistetään ja kehitetään selvittämällä viranomaisten sekä järjestötoimijoiden yhteistyötä koordinoivien resurssien järjestämisestä.

Vastuutaho	Joensuun hallintopalvelut
Indikaattori	Onko resurssi järjestetty?
Toimeenpano ja seuranta	Selvitys toteutetaan vuoden 2020 aikana ja toiminta järjestetään sen mukaisesti viimeistään vuodesta 2021 alkaen.

- Järjestetään jatkuvaa suomen kielen opetusta maahanmuuttajataustaisille kuntalaisille non-stop mallin mukaisesti.

Vastuutahot	Joensuun henkilöstöpalvelut sekä koulutuspalvelut
Indikaattori	Vuosittain järjestetyt koulutukset (asiakasmäärä)
Toimeenpano ja seuranta	Toiminta on jatkuvaa ja sitä seurataan vuosittain

Kokonaisuutta mittaavat indikaattorit:

- Joensuun kaupungin turvallisuuskyselyt (soveltuvilta osin)
- Poliisin vuosittaiset tilastot rikoksista, joihin liittyy rasismia tai syrjintää

5.10 Päihteistä aiheutuvien turvallisuushaittojen ennaltaehkäisy

Alkoholin, muiden päihteiden ja peliriippuvaisuuksien aiheuttamat haittavaikutukset koskettavat niiden uhreja, heidän lähiympäristöään ja laajemmin myös koko yhteiskuntaa. Riippuvuuksista aiheutuvat turvallisuushaitat voivat vaihdella julkisten tilojen turvallisuuden tunteen vähenemisestä koko elämää varjostaviin vaurioihin. Joensuussa päihteistä läheisille, muille ihmisille sekä yhteiskunnalle aiheutuviin turvallisuushaasteisiin tartutaan ennakoivalla työotteella sekä sektorirajat ylittävällä yhteistyöllä. Päihteistä aiheutuvien turvallisuushaittojen ehkäisy vaatii pitkäjänteistä kehitystyötä sekä reagoitakykyä nouseviin ajantasaisiin päihdeturvallisuuden ilmiöihin. Tätä kehitystyötä Joensuun alueella pyritään edistämään Joensuun kaupungin turvallisuussuunnitelman toimintaympäristön arvion painopistealueiden sekä sisäministeriön kansallisten linjausten Alkoholistä johtuvien turvallisuushaittojen ennaltaehkäisy - toimenpidekortin pohjalta laadituilla toimenpiteillä.

Visio: Päihteisiin liittyvä väkivalta, tapaturmat, onnettomuudet ja järjestyshäiriöt vähenevät 10 % vuoden 2018 tasosta vuoteen 2025 mennessä. Joensuun alueella päihde- ja peliriippuvaisuutta ennaltaehkäistään yhteistyössä alueen toimijoiden kesken.

Tavoite ja toimenpiteet:

1. Päihde- ja rahapelihaittoja vähennetään kokonaisvaltaisella paikallisella toiminnalla.
 - Varmistetaan päihteiden käyttöön liittyvien varhaisen tunnistamisen ja tuen menetelmien käyttö sekä sujuva hoitoonohjaus Joensuun eri palveluissa. Joensuun alueella mielenterveyden ja päihdepalveluiden hoitoprosessit ovat maakunnalliset ja niiden toteuttamisessa huomioidaan yhteistyö paikallisten toimijoiden (Itä-Suomen poliisilaitos, kouluterveydenhuolto, Rikosseuraamuslaitos, Siun Soten sosiaalipalvelut) kesken päihde- ja mielenterveyspotilaiden palveluprosessin tehostamiseksi.

Vastuutahot	Siun Sote, Itä-Suomen poliisilaitos ja Rikosseuraamuslaitos
Indikaattori	Seurataan hoitoon pääsyä sovitus ajan sisällä T3 mittarilla (Siun Sote)
Toimeenpano ja seuranta	Toiminta on jatkuvaa ja sitä seurataan ja kehitetään vuosittain

- Siun Sote tuottaa mielenterveys- ja päihdepalvelut lähipalveluina terveysasemilla hoitoon hakeutumisen helpottamiseksi.

Vastuutaho	Siun Sote
Indikaattori	Toteutuuko mielenterveyspalveluiden tuottaminen?
Toimeenpano ja seuranta	Toiminta on jatkuvaa ja sitä seurataan ja kehitetään vuosittain

- Siun Sote selvittää vuoden 2020 aikana ehkäisevän työn koordinaattorin resurssin lisäämistä mielenterveyden ja päihdepalveluiden toiminnan tehostamiseksi.

Vastuutaho	Siun Sote
Indikaattori	Toteutuuko ehkäisevän työn koordinaattorin resurssin lisääminen?
Toimeenpano ja seuranta	Siun Sote selvittää resurssin lisäämisestä 31.12.2020 mennessä

- Siun Sote ennaltaehkäisee rahapelihaittoja yhteistyössä Pohjois-Karjalan alueella toimivan Pelituki-hankkeen kanssa järjestämällä yhteisiä koulutustilaisuuksia sekä jakamalla informaatiota mielenterveys- ja päihdepalveluiden tilaisuuksissa sekä koulujen vanhempainilloissa. Peliongelmaisille on luotu hoitopolku tukemaan asiakkaiden ohjautumista palveluiden piiriin.

Vastuutaho	Siun Sote
Indikaattori	Hoitoon ohjautuneiden peliasiakkaiden määrä vuodessa
Toimeenpano ja seuranta	Toiminta on jatkuvaa ja sitä seurataan ja kehitetään vuosittain

- Ennaltaehkäistään nuorten päihteiden käyttöä tarjoamalla tietoa päihteiden turvallisuus- ja terveyshaitoista. Oppilaitoksissa järjestetään ajantasaisista päihdevalistusta oppituntien sekä teemapäivien avulla. Koulujen turvallisuussuunnitelmat sisältävät toimintamallin, mikäli oppilaalta löydetään kiellettyjä aineita tai hän on päihteiden vaikutuksen alainen.

Vastuutaho	Joensuun kaupungin koulutuspalvelut
Indikaattorit	Oppilaitosten ajantasaiset turvallisuussuunnitelmat (PELSU-järjestelmä) Järjestetyt ajankohtaiset teemapäivät
Toimeenpano ja seuranta	Toiminta on jatkuvaa ja sitä seurataan ja kehitetään vuosittain

- Siun Sote valmistelee yhteistyössä nuorisoaseman ja oppilaitosten kanssa huoliasteikon sekä huolikeskustelun pohjamateriaalin lasten ja nuorten päihteiden käytön varhaisen puuttumisen ja hoidon tueksi.

Vastuutahot	Siun Sote, nuorisoasema ja paikalliset oppilaitokset
Indikaattorit	Huoliasteikon ja huolikeskustelun pohjamateriaalien käyttöönotto
Toimeenpano ja seuranta	Siun Sote koordinoi huoliasteikon ja huolikeskustelun pohjamateriaalin käyttöönoton 1.1.2020 mennessä.

- Joensuun kaupungin turvallisuussuunnitelman ohjaus- ja seurantaryhmä perustaa päihteistä aiheutuvien turvallisuushaittojen ennaltaehkäisyyn tähtäävän työryhmän.

Vastuutaho	Joensuun kaupungin turvallisuussuunnitelman ohjaus- ja seurantaryhmä
Indikaattori	Onko työryhmä perustettu?
Toimeenpano ja seuranta	Joensuun kaupungin turvallisuussuunnitelman ohjaus- ja seurantaryhmä sopii työryhmään kutsuttavasta kokoonpanosta ja sen toiminnan käynnistämisestä viimeistään 31.12.2020 mennessä.

Kokonaisuutta mittaavat indikaattorit:

- Tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa, % 8. ja 9. lk:n oppilaista
- Poliisin tietoon tulleet rattijuopumustapaukset / 1000 asukasta (Poliisin tilastot)
- Päihteiden vaikutuksen alaisina tehdyistä väkivaltarikoksista syyllisiksi epäilty / 1000 asukasta
- Joensuun kaupungin turvallisuuskyselyt (Sovelтуvilta osin)

5.11 Yhteistyöllä kohti turvallisempaa arkea

Turvallisuussuunnittelulla pyritään edistämään Joensuun alueen hyvinvointia ja meidän kaikkien arjen turvallisuutta toimenpiteillä, jotka keskittyvät arjen häiriöiden, onnettomuuksien ja tapaturmien sekä jo niihin johtavien juurisyiden ennalta ehkäisemiseen. Arjen turvallisuuden teemat ovat toimialat ja sektorit lävistäviä monisyisiä kokonaisuuksia, joita yksittäisen turvallisuustoimijan on hyvin haastavaa hallita. Toimivalla yhteistyöllä pystymme kuitenkin tehokkaammin vastaamaan arjen moninasiin turvallisuushaasteisiin. Paikallisessa turvallisuusyhteistyössä yhteen hiileen puhaltamalla pystymme myös helpottamaan yksittäisen turvallisuustoimijan työtä ja lisäämään sen tuloksellisuutta. Joensuun hyvinvointi ja arjen turvallisuus on meidän kaikkien yhteinen asiaamme, johon jokainen meistä omalta osaltaan vaikuttaa. Tämä toimenpidekortti on muodostettu yhteistyössä turvallisuussuunnitelman laatimiseen osallistuneiden viranomaistahojen, järjestö- ja yrittäjäsektorin, muiden toimijoiden sekä kuntalaisten kanssa.

Visio: Joensuun turvallisuustoimijoiden tehokas yhteistyö mahdollistaa alueen arjen turvallisuuden ylläpitämisen, kehittämisen ja ajantasaisen seurannan. Arjen turvallisuuden kehittämiseen kannustetaan kaikkia joensuulaisia.

Tavoite ja toimenpiteet:

1. Paikalliset turvallisuustoimijat tuntevat toistensa toiminnan ja ylläpitävät yhdessä ajantasaista turvallisuustilannekuvaa varmistamalla tiedon tehokkaan välittymisen.
- Turvallisuussuunnitelman ohjaus- ja seurantaryhmä jatkaa toimintaansa seuraavalle turvallisuussuunnittelukaudelle kokoontuen seurantaa varten vähintään kerran vuodessa. Ohjaus- ja seurantaryhmä voidaan kutsua koolle myös useammin, mikäli tarve niin vaatii.

Vastuutahot	Joensuun kaupungin hallintopalvelut yhteistyössä Joensuun kaupungin turvallisuussuunnitelman ohjaus- ja seurantaryhmän kanssa
Indikaattori	Vuosittain toteutuneet kokoontumiset
Toimeenpano ja seuranta	Turvallisuussuunnitelman ohjaus- ja seurantaryhmä kutsutaan kokoon vähintään kerran vuodessa tai aina tarpeen vaatiessa. Toiminta on jatkuvaa.

- Paikalliset turvallisuustoimijat kootaan säännöllisesti yhteen turvallisuusfoorumin merkeissä kerran vuodessa. Turvallisuusfoorumin järjestämistä koordinoivat yhteistyössä Joensuun kaupungin hallintopalvelut sekä Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä Riveria

Vastuutahot	Joensuun hallintopalvelut ja Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä Riveria
Indikaattorit	Vuosittaisen turvallisuusfoorumin toteutuminen
Toimeenpano ja seuranta	Turvallisuusfoorumi järjestetään vuosittain vuodesta 2020 alkaen. Turvallisuusfoorumin järjestämistä koordinoivat Joensuun kaupungin hallintopalvelut ja Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä Riveria.

- Joensuun paikallisesta turvallisuustyöstä viestitään järjestötoimijoille ajantasaisesti ja aktiivisesti JELLI.FI-verkkosivustolla.

Vastuutaho	Joensuun kaupungin hallintopalvelut
Indikaattori	Vuosittain lähetettyjen tiedotteiden määrä
Toimeenpano ja seuranta	Arjen ajantasaisesta turvallisuustyöstä viestitään laajasti ja tehokkaasti paikallisille järjestötoimijoille. Toiminta on jatkuvaa ja sitä seurataan vuosittain.

- Pohjois-Karjalan pelastuslaitoksen sekä Pelastusalanliiton vuonna 2019 käynnistämää järjestö- ja yhdistysyhteistyömahdollisuuksien kartoitusta jatketaan ja paikallisten turvallisuusviranomaisten sekä järjestöjen välistä turvallisuusyhteistyötä tiivistetään sen avulla arjen turvallisuuden edistämiseksi.

Vastuutahot	Pohjois-Karjalana pelastuslaitos ja Pohjois-Karjalan pelastusalanliitto
Indikaattori	Vuosittain pidetyt tapahtumat
Toimeenpano ja seuranta	Pohjois-Karjalan pelastuslaitos ja Pelastusalanliitto koordinoivat yhteistyön järjestämistä yhteistyössä alueen turvallisuusviranomaisten sekä järjestötoimijoiden kesken. Toiminta on jatkuvaa ja etenee kartoituksen aikana sovittavien päämäärien mukaisesti.

2. Paikallisten turvallisuustoimijoiden yhteistoimintaa kehitetään arjen turvallisuuden edistämiseksi

- Paikalliset turvallisuustoimijat toteuttavat yhdessä turvallisuuskävelyn valitsemassaan ympäristössä.

Vastuutahot	Joensuun kaupungin hallintopalvelut yhteistyössä Joensuun turvallisuussuunnitelman ohjaus- ja seurantaryhmän kanssa
Indikaattori	Toteutettujen turvallisuuskävelyiden määrä vuodessa
Toimeenpano ja seuranta	Joensuun kaupunki pilotoi vuoden 2020 aikana turvallisuuskävelyn järjestämistä Joensuun kaupungin turvallisuussuunnitelman ohjaus- ja seurantaryhmälle. Turvallisuuskävelyn pilotoinnista saatujen kokemusten perusteella määritellään turvallisuuskävelyjen jatkon toteuttamisesta.

- Paikallisten turvallisuustoimijoiden kesken tehdään yhteistyötä pidettävien harjoitusten osalta.

Vastuutahot	Joensuun kaupungin hallintopalvelut, Itä-Suomen poliisilaitos ja Pohjois-Karjalan pelastuslaitos
Indikaattori	Vuosittain toteutetut yhteisharjoitukset
Toimeenpano ja seuranta	Poliisi, Pelastuslaitos ja mahdolliset muut yhteisharjoituksia järjestävät toimijat tiedottavat Joensuun kaupungin turvallisuussuunnitelman ohjaus- ja seurantaryhmää vuosittain järjestettävistä harjoituksista, joihin on mahdollista osallistua.

- Paikalliset turvallisuustoimijat toteuttavat yhteistyössä turvallisuusviestintää turvallisuussuunnitelman painopistealueiden mukaisesti.

Vastuutahot	Joensuun turvallisuussuunnitelman ohjaus- ja seurantaryhmä sekä Joensuun kaupungin viestintäpalvelut
Indikaattori	Vuosittain toteutetut yhteisviestintäkampanjat (1kpl/vuosi)
Toimeenpano ja seuranta	Turvallisuussuunnittelun ohjaus- ja seurantaryhmä koordinoi vuosittain yhden painopistealueen mukaisen yhteiskampanjan järjestämisen ja vastaa sisällön suunnittelusta. Joensuun kaupungin viestintä toteuttaa viestintäkampanjan mahdollisten muiden yhteistyötahojen kanssa annetun ohjeistuksen mukaisesti.

- Joensuun kaupunki selvittää vuoden 2020 aikana kaupungin turvallisuusasioista vastaavan resurssin käyttöönottoa.

Vastuutaho	Joensuun kaupungin hallintopalvelut
Indikaattori	Onko resurssin käyttöönotto selvitetty määräaikaan mennessä?
Toimeenpano ja seuranta	Päätös turvallisuusasioista vastaavan tahon järjestämisestä tehdään viimeistään 31.12.2020 mennessä.

3. Kaupunkilaisten osallistumista mukaan alueelliseen turvallisuustyöhön edistetään.

- Joensuun kaupungin kuntalaisten turvallisuuskysely sekä järjestö- ja yrittäjätahojen turvallisuuskyselyt toteutetaan säännöllisesti turvallisuussuunnitelman seurannan sekä päivityksen yhteydessä. Joensuun kaupungin turvallisuussuunnitelman ohjaus- ja seurantaryhmä määrittää kyselyiden toteuttamisen aikataulutuksen ja toimintatavan vuosittain.

Vastuutaho	Joensuun kaupungin turvallisuussuunnitelman ohjaus- ja seurantaryhmä
Indikaattorit	Toteutetut turvallisuuskyselyt
Toimeenpano ja seuranta	Turvallisuuskyselyn toteuttamisen koordinoinnista vastaa turvallisuussuunnitelman ohjaus- ja seurantaryhmä määrittäen kyselyjen toteuttamisen syklin sekä sisällön vuosittaisissa tapaamisissaan.

- Turvallisuussuunnitelman toimeenpanosta ja seurannasta tiedotetaan säännöllisesti ja Joensuun kaupungin verkkosivuille perustetaan turvallisuustyölle oma pysyvä sivusto, josta asiaan kuuluva ajantasainen materiaali löytyy suomeksi ja englanniksi käännettynä.

Vastuutaho	Joensuun kaupungin hallintopalvelut
Indikaattori	Onko turvallisuuden verkkosivustokokonaisuus toteutettu ohjeistuksen mukaisesti?
Toimeenpano ja seuranta	Toimenpiteen toteuttamisesta 31.12.2020 mennessä vastaa Joensuun kaupungin hallintopalvelut.

- Asukkaille avataan vaikutuskanava turvallisuusasioista viestimiselle Joensuun kaupungin turvallisuuden verkkosivustolle.

Vastuutaho	Joensuun kaupungin hallintopalvelut
Indikaattori	Onko vaikutuskanava perustettu?
Toimeenpano ja seuranta	Toimenpiteen toteuttamisesta 31.12.2020 mennessä vastaa Joensuun kaupungin hallintopalvelut.

Kokonaisuutta mittaavat indikaattorit:

- Joensuun kaupungin kuntalaisten ja järjestöjen sekä yrittäjätahon turvallisuuskyselyt (soveltuvilta osin)
- Turvallisuussuunnittelun ohjaus- ja seurantaryhmän kokousmuistiot

